Brandveilig leven

Werkboek voor cursist en trainer

BRANDWEER
Amsterdam-Amstelland

Inhoud

Training Brandveilig Leven

Deze training wordt u aangeboden vanuit Brandweer Amsterdam-Amstelland en is gericht op Brandveilig Leven. Elke organisatie kan de training aanpassen aan de eigen situatie.

Voor wie

Dit werkboek is voor iedereen die in het kader van Brandveilig Leven woningbezoeken aflegt, hierbij eventueel voorlichting over brandveiligheid geeft en/of rookmelders ophangt. Daarnaast biedt het werkboek (in combinatie met het lesplan) achtergrondinformatie voor de trainers.

Weten en doen

Na het volgen van deze training kunt u zelfstandig woningbezoeken uitvoeren in het kader van Brandveilig Leven. U heeft inzicht gekregen in de belangrijkste brandrisico's en kunt bewoners hierover adviseren. Ook bent u in staat advies te geven over vluchtplannen, het voorkomen van brandonveilige situaties en weet u wat de beste locatie in een woning is om een rookmelder op te hangen.

De auteurs

De training is opgesteld door Brandweer Amsterdam-Amstelland. De training is ontwikkeld vanuit de praktijk: welke kennis en vaardigheden zijn nodig om een woningbezoek te laten slagen.

Dank

Brandweer Amsterdam-Amstelland heeft voor het ontwikkelen van deze (basis)training dankbaar gebruik gemaakt van materiaal, kennis en ervaringen van onder andere Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, Brandweer Twente, Brandweer Amersfoort, de Nederlandse Brandwonden Stichting, Brandweer Nederland en het Instituut Fysieke Veiligheid.

Bronnen

Fire Statistics, United Kingdom, Department for Communities and Local Government, London: 2007
Dossier fatale woningbranden 2008 t/m 2012: een vergelijking, NIFV, Arnhem, 2013
CBS: Brandweerstatistiek 2013
Handboek Veilig Wonen, Amersfoort: 2010
Brandwondenstichting: (www.brandwondenstichting.nl)

Inhoudsopgave

Training "Voorlichting in het kader van Brandveilig Leven"

Dit werkboek is opgebouwd aan de hand van een powerpointpresentatie. Elk onderdeel van de training wordt ingeleid met de bijbehorende dia uit de presentatie:

Inleiding (dia 1)
Programma (dia 2)

I. De brandweer (dia 3)
Taken van de brandweer (dia 4)
Brandweer Amsterdam-Amstelland (dia 5)

II. Brandveilig Leven (dia 6)
Brandveilig Leven: doel en activiteiten (dia 7)
Wat is brand en hoe ontstaat het? (dia 8)
Gevaren van brand en rook (dia 9)
Snellere branduitbreiding (dia 10)
Trainingsfilm: branduitbreiding vroeger en nu (dia 11)
Cijfers over brand (dia 12)
Daarom Brandveilig Wonen (dia 13)

III. De praktijk: het woningbezoek (dia 14)
1. Aanbellen en binnenkomen (dia 15)
2. Advies geven over brandrisico's (dia 16)
   Trainingsfilm: vlam in de pan (dia 17)
3. Plaatsen van een rookmelder (dia 18)
   Voorbeeld locatie rookmelders (dia 19)
   Trainingsfilm: plaatsen rookmelders (dia 20)
4. Het vluchtplan (dia 21)
   Trainingsfilm: vluchtplan (dia 22)
5. Trainingsfilm: afscheid nemen (dia 23)
   Wat komt u misschien ook tegen? (dia 24)

IV. Voorbeelden uit de praktijk (dia 25)
Casus 1 (dia 26)
Casus 1 uitleg (dia 27)
Casus 2 (dia 28)
Casus 2 uitleg (dia 29)

V. Vragen en afsluiting (dia 30)

Bijlagen
1a. Voorbeeld vragenlijst
1b. Toelichting op vragenlijst
2. Persoonlijk advies
3. Brandrisico's en het voorkomen daarvan
4. Checklist Brandveilig Wonen
5. Vluchtplan

Inleiding

Dia 1

Dia 2

Film: Brand is geen grap

In het filmpje 'Brand is geen grap' wordt aan mensen gevraagd wat ze zouden doen als er brand zou zijn in hun woning. U vindt het filmpje op internet: http://www.youtube.com/watch?v=l9CQrfEhspY.

Wat is uw indruk van de voorbereiding van de mensen in het filmpje? Hoe bent u zelf voorbereid?

Brandveilig Leven

Iemand die een brand heeft meegemaakt of in de nabijheid van een brand is geweest, kent de verwoestende kracht van vuur, rook en roet. De brandweer is er om de brand te blussen, levens te redden en erger te voorkomen. Wat wij als brandweer niet kunnen, is het voor 100 procent voorkomen van brand. Wat wij wel kunnen, is onze kennis en ervaringen delen en uitleggen hoe mensen brand kunnen voorkomen, hoe de risico's op brand kunnen worden verkleind en - als er toch brand is - hoe iemand wordt gealarmeerd en kan vluchten. Dit doen wij onder andere door woningen te bezoeken en bewoners hierover te adviseren. Of door voorlichting te geven op scholen of aan bewoners als er in hun buurt een woningbrand is geweest. Wij doen dit onder het motto 'Brandveilig Leven'.

U kunt ons hierbij helpen. Door deze training krijgt u inzicht in het voorkomen van brand en leert u hoe u anderen kunt adviseren en helpen om de risico's op brand te verminderen. Ook leert u waarom rookmelders zo belangrijk zijn en wat de beste plek is om een rookmelder op te hangen. Samen werken we zo aan een meer brandveilige samenleving.

De training Brandveilig Leven (BVL) bestaat uit drie onderdelen. In het eerste onderdeel krijgt u algemene informatie over de brandweer. Vervolgens staan we in deel twee stil bij Brandveilig Leven. Hierin worden onder andere het ontstaan van brand, de gevaren van brand, branduitbreiding en het belang van Brandveilig Leven uitgelegd. In het derde deel van de training gaan we dieper in op de praktijk: het bezoeken van woningen; één van de belangrijkste middelen die ingezet worden in het kader van Brandveilig Leven. U leert hierbij hoe u bewoners adviseert over brandrisico's en het voorkomen ervan. Ook leert u waarom rookmelders belangrijk zijn, wat de beste plek is om een rookmelder op te hangen én hoe bewoners kunnen vluchten als er toch brand ontstaat.

I. De brandweer

Dia 3

'Brandweer zijn betekent dat je je elke dag realiseert dat wij het maatschappelijke vangnet zijn van de buitenwereld. Als iemand in de problemen zit, dan is er maar één telefoonnummer dat mensen onthouden: 112 en dan komen wij. Dat is over de hele wereld zo. Een overstroming, een kernramp, een natuurbrand, een schip in nood, brand in de Twin Towers. Altijd zie je de brandweer vooraan staan. Als je je dat realiseert, dan weet je waar onze passie en onze trots zit.'
Aldus een bevelvoerder van Brandweer Amsterdam-Amstelland.

Brand is van alle tijden. De brandweer is vooral bekend van het blussen van branden en het verlenen van hulp bij ongevallen. Maar de brandweer heeft nog andere taken. Zo ziet zij samen met andere hulpdiensten toe op de veiligheid. De brandweer houdt zich ook bezig met het voorkomen van brand en het beperken van de gevolgen van brand.

De brandweerkorpsen maken onderdeel uit van een veiligheidsregio. Een veiligheidsregio - landelijk zijn er 25 - is een gebied waarin de gemeentelijke besturen en de hulpverleningsdiensten samenwerken op het terrein van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

In Nederland zijn ruim 30.000 brandweermannen en -vrouwen actief. Een klein deel hiervan (ca. 4.500) werkt in beroepsdienst, voornamelijk in de grote steden. Ruim 80% werkt als vrijwilliger. Zij zijn betrokken bij de brandweer via de gemeente waar zij wonen, maar zijn daarnaast meestal werkzaam op een ander terrein. Hun werkgevers stellen hen in staat om naast hun gewone werk vrijwilligerswerk bij de brandweer te doen. Zo staan alle brandweermensen klaar om uit te rukken, op elk noodsignaal te reageren.

Dia 4

De belangrijkste taken van de brandweer zijn:
- Brandbestrijding, beperking van gevolgen van brand en hulpverlening bij brand en ongevallen.
- Voorkomen van brand door beleid, advisering en toezicht.
- Uitvoeren van taken in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Stormschade, wateroverlast, een kettingbotsing, een brand in een verzorgingshuis, een ontspoorde trein met gevaarlijke stoffen, een persoon of auto te water, een brandend kassencomplex. Wat er ook gebeurt, de mannen en vrouwen van de repressieve dienst van de brandweer zijn altijd voorbereid op hun taak: het bestrijden van incidenten en crises, het redden van mens en dier. Ongeacht de omstandigheden.

Samen Brandveilig!
Naast repressie wordt ook steeds meer ingezet op preventie. De brandweer wil samen met andere organisaties werken aan het continu verbeteren van de brandveiligheid. Doel: minder branden, minder slachtoffers, minder schade. Onder het motto 'Samen Brandveilig' zijn de brandweerkorpsen in Nederland bezig met allerlei activiteiten om bewoners, bedrijven en organisaties bewust te maken van de risico's op brand en hoe deze verminderd kunnen worden. Uitgangspunten daarbij zijn de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van bewoners en (medewerkers van) bedrijven.

Woningbezoeken, voorlichting op scholen, foldermateriaal, websites, open dagen, voorlichting na brand en de jaarlijkse brandpreventieweken. Het is een greep uit de vele activiteiten die de brandweer inzet om aandacht te vragen voor brandveiligheid. Samen met organisaties als de Nederlandse Brandwonden Stichting, gemeenten, woningbouwcoöperaties en andere maatschappelijke organisaties wordt gewerkt aan een meer brandveilige samenleving.

Dia 5

Brandweer Amsterdam-Amstelland maakt deel uit van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland. Het bestuur van deze regio, bestaande uit zes gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn), is verantwoordelijk voor het beheer en beleid van de brandweer.

Enkele cijfers over regio Amsterdam-Amstelland:

- Totaaloppervlak van 354 km2
- Bevolkingsdichtheid van 4.457 personen per km2
- Ruim 900.000 inwoners met in totaal 177 verschillende nationaliteiten
- Dagelijks duizenden mensen die voor hun werk naar één van de vele bedrijven of industriegebieden in de regio komen
- Jaarlijks twee miljoen toeristen

Het korps Brandweer Amsterdam-Amstelland bestaat uit 1100 medewerkers, waarvan 600 beroepsbrandwachten, 300 vrijwilligers en 200 mensen die werkzaam zijn bij de ondersteunende diensten. In 2014 rukte het korps 12.517 keer uit. Gemiddeld betekent dit dat de brandweermensen bijna 34 keer per dag moesten uitrukken om hulp te verlenen. In 8848 gevallen (71%) moest er met de hoogste prioriteit worden uitgerukt.

Het grootste aantal meldingen betrof hulpverleningen (4420), waaronder waterongevallen, reanimatie met de AED (Automatische Externe Defibrillator) en afhijsen (het met de ladderwagen horizontaal takelen van patiënten uit woningen). Er werd 1258 keer met de hoogste prioriteit uitgerukt voor brand, waarvan bijna 600 keer voor een woningbrand.

II. Brandveilig leven

Dia 6

In dit onderdeel van de training wordt dieper ingegaan op het thema Brandveilig Leven. U krijgt informatie over het ontstaan van brand, de snelheid en de ontwikkeling ervan en waarom de brandweer Brandveilig Leven zo belangrijk vindt.

Dia 7

Veel brandweerkorpsen in Nederland werken onder het motto ‘Samen Brandveilig’ aan het verbeteren van de brandveiligheid. Zo bezoekt de brandweer bijvoorbeeld mensen in hun eigen woning. Brandweermensen geven bewoners tips over hoe zij de brandveiligheidsituatie in en om hun huis kunnen verbeteren. Daarnaast organiseren veel brandweerkorpsen communicatiecampagnes of geven ze voorlichting aan bijvoorbeeld ouderen, op scholen en in buurten waar een woningbrand heeft gewoed. Voor scholieren zijn er verschillende lespakketten op het gebied van brandveiligheid.

Samenwerking
Brandweer Amsterdam-Amstelland werkt samen met verschillende gemeenten en organisaties (als woningcorporaties, zorginstellingen en scholen) om Brandveilig Leven onder de aandacht te brengen. Zie voor meer informatie bijvoorbeeld ook: www.brandpreventieweek.nl/voorbeeldprojecten.

Dia 8

Dia 8

Een open haard aanmaken, een kampvuur maken, de barbecue of een kaars aansteken. Een vuurtje maken kan erg simpel zijn als de drie volgende elementen aanwezig zijn:

- Brandstof: bijvoorbeeld hout, gas of gewoon huisstof.
- Zuurstof: lucht.
- Warmte: een vonkje of een straal zonlicht kan al genoeg zijn.

Als je één van de drie weghaalt, gaat het vuur uit.

In veel gevallen is vuur gewenst. We gebruiken het voor het verwarmen van ons huis, het koken van ons eten of het aansteken van een kaarsje voor de gezelligheid. Niet elk vuur is een brand. We spreken pas van brand als vuur gevaarlijk wordt, doordat het zich:

- bevindt op een plaats waar het niet hoort;
- kan uitbreiden;
- bevindt op een plaats waar het schade kan aanrichten en gevaar oplevert.

Soms kan een klein vuurtje als een smeulende sigaret of een kaarsvlam de oorzaak zijn van een grote brand. Dat is wat voorkomen moet worden.

Dia 9

Waar vuur is, is rook. Wat veel mensen niet weten, is dat de grootste bedreiging bij brand niet zozeer de vlammen zijn, maar de rook en hete, giftige (rook) gassen. Vlammen kun je zien en je kunt er wellicht nog omheen lopen, maar dikke, hete rook belemmert het zicht, bemoeilijkt het ademhalen en kan leiden tot verstikking. Omdat de rook zich razendsnel verspreidt, verandert het een ruimte - zelfs je eigen huis - al snel in een doolhof. Het zicht wordt belemmerd waardoor de uitgang van de ruimte steeds moeilijker te vinden is.

Wilt u een impressie? Bekijk het filmpje “Rook doodt” op internet: http://youtu.be/HHVcrBzdbUk.

Uit dit filmpje blijkt meteen waarom rookmelders zo belangrijk zijn. Tijdens slaap ruik je niets. Rookmelders waarschuwen bewoners met een doordringend signaal wanneer zij rook detecteren, maar er nog voldoende zicht is om veilig naar buiten te komen. Nog belangrijker dan rookmelders is ervoor te zorgen dat de kans op een brand zoveel mogelijk beperkt wordt.

Dia 10

De vlam van een omgevallen kaars kan tegenwoordig al binnen drie minuten uitgebreid zijn tot een allesvernietigende brand. In een aflevering van het TV-programma ‘Kassa’ wordt in een experimentele setting aangetoond hoe snel een klein vuurtje verandert in een grote uitslaande brand. Bekijk hoe snel de brand zich uitbreidt op internet: http://www.youtube.com/watch?v=XhvBjyn0usE&list=UUdIX8qDTwoeSPjbVsrzThWQ.
Let op de snelheid van de branduitbreiding en het moment waarop de rookmelder afgaat.

Dertig jaar geleden hadden mensen bij brand gemiddeld zeventien minuten om uit hun huis te vluchten. Tegenwoordig kan een vergelijkbaar vuurtje al binnen drie minuten leiden tot een grote uitslaande brand. Dat een brand zich tegenwoordig zoveel sneller uitbreidt, komt vooral doordat andere bouwmethoden en andere (meer brandbare) materialen worden gebruikt.

Als er nu brand uitbreekt, hebben mensen amper de tijd om de beginnende brand te blussen en/of zichzelf in veiligheid te brengen. De brandweer kan in veel gevallen niet binnen drie minuten aanwezig zijn en heeft voor woningbranden een gemiddelde opkomsttijd van circa acht minuten. Daarbij komt nog de tijd die verstrijkt voordat een brand wordt opgemerkt (door bewoners, omwonenden of passanten) en de tijd die nodig is om alarm te slaan.
Dit betekent dat mensen in de eerste minuten op zichzelf aangewezen zijn en dat zij ook zelf moeten zorgen dat zij veilig en op tijd uit huis kunnen vluchten.

Ricardo Weewer, plaatsvervangend commandant Brandweer Amsterdam-Amstelland:
‘Mensen beseffen niet dat je maar heel weinig tijd hebt om weg te komen’.

Ontdekking van brand
Slechts ongeveer 27% van de fatale woningbranden wordt binnen vijf minuten nadat zij is ontdekt, bij 112 (de meldkamer) gemeld. Een groter percentage (38%) wordt pas na vijf tot vijftien minuten gemeld. De melding van 18% van de fatale woningbranden

komt pas na vijftien minuten tot een half uur binnen. Ongeveer 19% wordt zelfs pas na een half uur gemeld! (*Dossier fatale woningbranden 2008 t/m 2012, 2013*)

Dit benadrukt niet alleen het belang van een rookmelder waardoor bewoners een brand eerder ontdekken, maar ook de zelfredzaamheid van mensen, zodat zij bij de ontdekking van brand weten hoe zij moeten handelen.

Dia 11

Er bestaat een filmpje waarin het verschil in branduitbreiding tussen vroeger en nu zeer duidelijk wordt: http://www.youtube.com/watch?v=EFHjczbSRCo&list=UUdIX8qDTwoeSPjbVsrzThWQ.

In het filmpje ziet u twee huizen met een soortgelijke inrichting. In de linker woning staan meubels en materialen zoals die dertig jaar geleden werden gebruikt. In de rechterwoning staan dezelfde soort spullen, maar deze zijn van recente makelij. In beide woningen breekt brand uit. Intussen wordt de brandweer gealarmeerd. Al snel wordt duidelijk dat vuur en rook in de ‘ouderwetse’ woning beperkt blijven, terwijl deze in de moderne woning snel om zich heen grijpen. Binnen enkele minuten is in de moderne woning sprake van een uitslaande brand. De brandweer kan hier niets meer doen dan blussen om nog erger te voorkomen.

Dit voorbeeld maakt nogmaals duidelijk hoe snel brand zich tegenwoordig kan ontwikkelen. Het is dan ook van levensbelang om de risico’s op brand zoveel mogelijk te beperken en te zorgen voor een tijdige en adequate alarmering als er toch brand uitbreekt.

Dia 12

Feiten en cijfers
Jaarlijks vinden er volgens de brandwondenstichting gemiddeld 6000 woningbranden plaats. Het Verbond van Verzekeraars (Risicomonitor woningbranden 2013) rekent ook kleine brandjes in woningen mee en telt meer dan 100.000 branden per jaar. Bij deze branden vallen jaarlijks tussen de 40 en 50 doden. Gemiddeld 600 mensen raken gewond. In werkelijkheid ligt dit aantal nog hoger, omdat niet alle gewonden worden geregistreerd. De gemiddelde schade na een woningbrand bedraagt tussen de €20.000,- en €30.000,-. Dat betekent dat de totale jaarlijkse schade in de honderden miljoenen euro's loopt.

Ontstaan van brand
Jaar na jaar blijkt dat het merendeel van de woningbranden ontstaat door menselijk handelen (CBS Brandweerstatistiek 2013). De meeste branden ontstaan door:

- Defect of verkeerd gebruik van een apparaat (overbelaste stekkerdozen, kortsluiting, filter wasdroger niet schoongemaakt, verkeerd gebruik verlengsnoeren).
- Onvoorzichtigheid bij het koken (vlam in de pan, eten vergeten in de magnetron/oven).
- Broei / zelfverhitting
- Onvoorzichtigheid bij roken en met vuur (roken, kaarsen).

Fatale afloop
Uit het 'Dossier fatale woningbranden' (opgesteld naar aanleiding van een onderzoek van het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid en het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum van het ministerie van Veiligheid en Justitie) blijkt dat in 2012 61% van de slachtoffers van een fatale woningbrand al voor de aankomst van de brandweer was overleden, waarvan 39% vermoedelijk zelfs al voordat de brand was gemeld. De meeste doden vallen op de plek waar het vuur begonnen is: zij hadden geen gelegenheid om weg te komen. Na 2012 is er geen dossier fatale woningbranden meer uitgebracht, maar het is aannemelijk dat eenzelfde soort percentage ook nu nog geldt.

Melding van de brand
Uit het Dossier fatale woningbranden blijkt verder dat in 2012 acht van de 26 fatale woningbranden (31%) zijn ontdekt door buren. Vijf van de branden (19%) zijn opgemerkt en gemeld door omstanders of voorbijgangers. Slechts drie van de branden (11%) zijn door de bewoner zelf ontdekt. Twee maal heeft een (thuis)zorgmedewerker de brand gemeld (8%) en drie branden (11%) zijn door anderen gemeld, te weten door de politie, door familie of door een campingeigenaar. Twee fatale woningbranden (8%) zijn via een automatische brandmeldinstallatie bij de meldkamer binnen gekomen. Bij drie fatale woningbranden (12%) is niet bekend wie de brand heeft gemeld.

Opvallend is dat bij slechts vijf van de branden met een dodelijke afloop (18%) een rookmelder functioneerde. In veel woningen hingen simpelweg geen (werkende) melders.

Dia 13

Steeds weer blijkt dat woningbrand in de meeste gevallen ontstaat door menselijk handelen. Dit gegeven plus het feit dat een brand razendsnel om zich heen grijpt, maakt dat de brandweer in Nederland zich niet alleen wil richten op het blussen van branden, maar juist ook branden wil voorkomen. Dit doet de brandweer door actief burgers en bedrijven te informeren en hen bewust te maken van de brandrisico's en hoe zij deze kunnen minimaliseren. Daarnaast wil de brandweer dat bewoners zo snel mogelijk gealarmeerd worden bij brand. Daarom stimuleert zij het ophangen van een rookmelder. Als mensen zelf weten hoe zij bij een beginnende brand moeten handelen en hoe zij het snelst en meest veilig kunnen vluchten, is een belangrijke stap gezet richting het doel van Brandveilig Leven: minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

III. De praktijk: Het woningbezoek

Dia 14

In dit onderdeel van de training wordt aandacht besteed aan het woningbezoek. U bent degene die bij de mensen thuis komt. Bijvoorbeeld omdat u bij de brandweer werkt, huismeester bent, bewoners helpt bij kleine klusjes of omdat u als vrijwilliger heeft besloten om rookmelders op te hangen bij mensen die dit zelf niet kunnen.

U leert hoe u bewoners kunt adviseren over hoe zij de brandrisico's in en om het huis kunnen beperken. Ook leert u hoe u vluchtmogelijkheden kunt bespreken met bewoners en met hen een vluchtplan kunt opstellen. Voorop staat dat bewoners zelf verantwoordelijk zijn voor de brandveiligheid in hun eigen huis. De brandweer en u als voorlichter kunnen alleen advies geven. En, waar mogelijk en gewenst, in ieder geval een rookmelder ophangen!

Dia 15

Bedenk voordat u aanbelt, hoe u uzelf wilt introduceren. Want zelfs al kent de bewoner u misschien, u komt nu als voorlichter over brandveiligheid. Belangrijk is dat u uitlegt namens wie u komt: de brandweer of de organisatie waar u voor werkt? Is er een brief verstuurd met informatie over uw komst? Of kunt u refereren aan een brand die onlangs in de buurt is geweest? Per situatie kan dit verschillen. Eventueel kunt u uw legitimatie meenemen en tonen.

Hieronder hebben we een voorbeeld opgenomen over hoe u uzelf kunt introduceren.

'Goedendag, ik kom namens <naam organisatie> en wij werken samen met de brandweer <hier naam van korps of kazerne noemen> om te kijken of uw huis brandveilig is. Ook geven wij u brandveiligheidadvies. Als u geen rookmelders heeft of deze werken niet meer, dan kunnen wij ook een gratis rookmelder voor u plaatsen. Mag ik bij even bij u binnen komen?'

U kunt toelichten waarom u op bezoek komt en wat u tijdens dit bezoek wilt doen. Geef bijvoorbeeld aan dat er jaarlijks in Nederland gemiddeld 6.000 woningbranden plaatsvinden en dat de kans op een woningbrand groter is dan de kans op het winnen van de staatsloterij. Vertel ook dat (in tegenstelling tot 30 jaar geleden) een beginnende brand zich binnen drie minuten kan uitbreiden tot een levensbedreigende uitslaande brand.

Omdat het in veel gevallen een aantal minuten duurt voordat de brand ontdekt wordt en de brandweer wordt gealarmeerd, is deze laatste vaak te laat ter plaatse om daadwerkelijk mensen te kunnen redden. Het is van levensbelang dat mensen weten hoe zij de kans op een brand kunnen verkleinen en weten hoe ze moeten handelen als er onverwacht toch een brand uitbreekt. Een rookmelder kan de bewoner helpen om de brand tijdig te ontdekken.

Bekijk op internet een aantal voorbeeldfilmpjes:

- Film aanbellen algemeen
  http://www.youtube.com/watch?v=U2rPxjoGlHI
- Film aanbellen fout
  http://www.youtube.com/watch?v=OKcob1289l8
- Film aanbellen goed
  http://www.youtube.com/watch?v=TL7AlDr2FfM

Dia 16

Veel brandweerkorpsen gebruiken bij het woningbezoek een vragenlijst ter ondersteuning van het gesprek. Als voorbeeld is in bijlage 1a de vragenlijst opgenomen die Brandweer Amsterdam-Amstelland gebruikt. In bijlage 1b vindt u een toelichting op deze lijst. De vragenlijst zorgt ervoor dat u geen onderwerpen vergeet. Daarnaast bieden de vragen u handvatten bij het gesprek over de belangrijkste oorzaken van brand en het voorkomen daarvan. De brandweer gebruikt de (geanonimiseerde) informatie uit de vragenlijsten om beter inzicht te krijgen in de brandveiligheidsrisico's bij woningen. Daarmee kan de brandweer nog gerichter en effectiever voorlichting geven aan bewoners.

Als u niet met een vragenlijst werkt, biedt de checklist Brandveilig Wonen goede handvatten en tips voor een brandveilige woning. Deze checklist is te vinden in bijlage 4 of op www.brandweer.nl/brandveiligheid/brandveiligheidinfo/publieksfolders_op/

Onderwerpen die zowel in de checklist Brandveilig Wonen als veel vragenlijsten voorkomen zijn:
- Kennis van bewoner(s) over brandveiligheid "Weet u hoeveel tijd u heeft om te vluchten als er brand in uw woning is?"
- Electra en apparatuur (zoals stekkerdozen, meterkast en cv-ketel) "Wordt de elektriciteit in de woning veilig gebruikt?"
- Koken (vlam in de pan, afzuigkap, barbecue) "Weet u wat u moet doen bij vlam in de pan?"
- Wonen in het algemeen (roken, veilig gebruik kaarsen, lucifers buiten gebruik kinderen). "Wordt er in de woning gerookt?"

In de bijlagen vindt u meer informatie:
- Bijlage 1a en 1b: Een voorbeeld van de vragenlijst (plus een toelichting daarop) die Brandweer Amsterdam-Amstelland gebruikt.
- Bijlage 2: Voorbeeld van een persoonlijk advies
- Bijlage 3: Brandrisico's en het voorkomen daarvan (specifieke vragen met betrekking tot bovenstaande onderwerpen en tips die u hierbij aan bewoners kunt geven).
- Bijlage 4: Checklist Brandveilig Wonen

De vragenlijst: Een richtlijn voor advies
De vragenlijst vormt de richtlijn voor het geven van advies. U licht elke vraag toe en koppelt er (indien nodig) een advies aan voor de bewoner. Het is dus niet de bedoeling dat u alleen de vragen stelt en het antwoord afvinkt. Hieronder twee voorbeelden:

1. Vluchtweg vrij van obstakels
Op de vragenlijst staat de vraag: 'Zijn gang/ hal/ trappenhuis vrij van obstakels?' Toen u het huis van de bewoner binnen liep, zag u misschien een kinderwagen en wat losse tassen in de gang staan. U zou daardoor de vraag op de volgende manier kunnen bespreken: 'Ik zag dat u in uw gang wat losse tassen heeft staan. Als er brand uitbreekt en u wilt zo snel mogelijk naar buiten, dan kunnen deze spullen in de weg staan bij het vluchten. Omdat elke seconde telt als uw huis in brand staat, is het belangrijk om de vluchtroutes zoveel mogelijk vrij te houden. Is er een andere plaats in uw huis waar u de kinderwagen en de tassen kunt neerzetten, zodat ze in het geval van brand niet uw vluchtroute blokkeren?'

Dia 17

Een ander belangrijk onderwerp om te bespreken is: ‘Weet u wat u moet doen bij vlam in de pan?’ Als uit het antwoord blijkt dat de bewoner niet weet wat hij precies moet doen bij vlam in de pan (de bewoner geeft bijvoorbeeld aan dat hij het vuur zou blussen met water of dat hij de brandende pan buiten zou zetten), leg dan uit waarom u de vraag hebt gesteld en hoe de bewoner moet handelen bij vlam in de pan. Vertel bijvoorbeeld het volgende:

‘De keuken is de plek in huis waar de meeste ongelukken gebeuren. Veel keukenbranden beginnen met ‘vlam in de pan’. Vlam in de pan wordt veroorzaakt door olie of vet dat te heet wordt. Daarom adviseren wij u om in de buurt te blijven als u aan het bakken bent. Als toch de vlam in de pan slaat, blus deze dan nooit met water, want dat veroorzaakt een enorme steekvlam.
Om het vuur te doven, kunt u beter een passend deksel of blusdeken (van u af) over de pan schuiven. Zet de warmtebron uit, evenals de afzuigkap en laat de pan minstens een half uur staan. Ga dus niet met de pan lopen om deze bijvoorbeeld buiten te zetten. En bel de brandweer voor eventuele controle’.

Trainingsfilmpje advies vlam in de pan
In de filmpjes die u via onderstaande linkjes kunt bekijken, ziet u hoe een brandweerman een bewoonster uitleg geeft over hoe te handelen als de vlam in de pan slaat. Let in het filmpje op de vragen die de brandwacht stelt. Bij een kort antwoord vraagt hij door, totdat hij zeker weet dat de bewoonster begrijpt wat er moet gebeuren als de vlam in de pan slaat.

- Film: vlam in de pan intro
  http://www.youtube.com/watch?v=sByxcz0eOCM
- Film: vlam in de pan advies
  http://www.youtube.com/watch?v=2Lk8pZDKn1g

Dia 18

In dit deel van de training krijgt u meer informatie over het plaatsen van rookmelders. Vraag om toestemming om de rookmelder te plaatsen en controleer, samen met de bewoner, of de rookmelder werkt voordat u deze ophangt.

Omdat hete rook opstijgt, horen rookmelders zo hoog mogelijk aan het plafond te hangen. De enige plaats waarvoor dit niet geldt, is in de nok van een (punt)dak. Stilstaande lucht in de nok kan voorkomen dat rook de melder bereikt. Monteer op plekken met een schuin of puntdak de melder tussen 30 en 60 cm onder het hoogste punt.

Plaats de rookmelder nooit in een hoek van de kamer, omdat rook zich niet zo snel naar hoeken verspreidt. Zorg dat er altijd minimaal 30 cm. afstand tot de muren is.

Belangrijk is om (de) rookmelder(s) in ieder geval in de vluchtroute vanuit de verste (slaap)kamer te plaatsen. Als er meerdere verdiepingen in een woning zijn, plaats dan in ieder geval op elke verdieping een rookmelder. U kunt er natuurlijk voor kiezen om in elke (slaap)kamer een rookmelder op te hangen.

Plaats de rookmelder niet in of dichtbij de keuken of badkamer. Door rook en stoom ontstaat snel vals alarm. Hoe vaker een rookmelder afgaat, hoe gevoeliger deze wordt. Dit betekent dat de rookmelder steeds sneller, en dus vaker, ten onrechte af zal gaan.

Een rookmelder kan met schroeven worden bevestigd. Een alternatief is om de rookmelder met dubbelzijdig tape of kit te bevestigen. Let op: dubbelzijdig tape is alléén geschikt voor gladde oppervlakken. In andere gevallen kan de tape niet goed hechten waardoor deze loslaat. Het is dan aan te bevelen kit te gebruiken voor de bevestiging.

Leg bewoners uit dat het belangrijk is om de rookmelder regelmatig te testen (bijv. elke eerste maandag van de maand als de sirenes afgaan of in ieder geval tijdens de overgang van zomer- en wintertijd) zodat men zeker weet dat deze nog naar behoren functioneert. Geef aan dat het ook van belang is om de melder regelmatig schoon te maken. Bijvoorbeeld met een zachte borstel of de borstel van de stofzuiger. Borstel of stofzuig niet de binnenkant van de melder. Waarschuwing: schilder het alarm niet en plak deze ook niet af. Dit voorkomt dat de rook de melder kan bereiken waardoor het alarm in geval van nood niet afgaat.

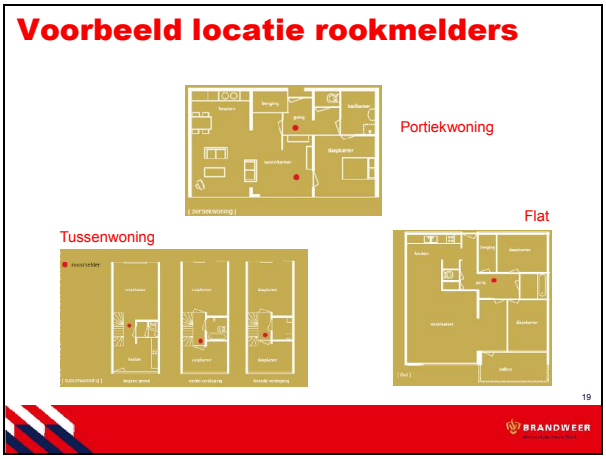

Dia 19

Op bovenstaande plattegronden (met de rookmelders als rode stip) is te zien waar de rookmelders het meest effectief zijn:

- Flat: de rookmelder is geplaatst in de gang omdat dit de meest logische vluchtroute is. Alle kamers komen uit op de gang en bewoners hoeven dus maar één ruimte te passeren om naar buiten te komen.
- Portiekwoning: hier hangen twee rookmelders: één in de gang en één in de woonkamer. Met uitzondering van de slaapkamer heeft elke kamer een vluchtroute via de gang. Wanneer mensen vanuit de slaapkamer willen vluchten, bevindt de woonkamer zich ook in de vluchtroute. Op zich zou de badkamer ook een vluchtroute kunnen zijn, maar het is niet aan te raden om daar een rookmelder op te hangen. Door de stoom die vrijkomt bij bijvoorbeeld het douchen, zou de melder vaak een loos alarm kunnen geven.
- Tussenwoning: in deze woningen hangt op elke verdieping een rookmelder in het trapgat. De trappen vormen samen met de bijbehorende gangen/ overlopen de vluchtroute.
- In de meeste woningen is het voldoende om één of twee rookmelders op te hangen. U kunt de bewoner eventueel adviseren om meer melders op te hangen, bijvoorbeeld in een ruimte waar (veel) apparatuur is, zoals een tv of een wasdroger.

Dia 20

Op YouTube vindt u een filmpje waarin een voorbeeld wordt gegeven van het adviseren van een bewoner over rookmelders:
http://www.youtube.com/watch?v=9kSncQaSpII

In het filmpje legt de brandweerman uit wat de beste plek is om een rookmelder op te hangen. Ook geeft hij haar tips over het ophangen en testen van de melder.

Aandachtspunten rookmelders
Neem de volgende punten samen met de bewoner(s) door wanneer u een woningbezoek uitvoert:

- Zijn er al rookmelders in de woning aanwezig? Zo ja: test deze.
- Werken ze nog? Laat aan de bewoner zien hoe de rookmelder getest wordt: kort indrukken, dan volgt een alarm. Het geluid houdt vanzelf op.
- Wijs bewoners op het belang van het testen van een rookmelder. Wanneer de batterij leeg is wordt de bewoner gewaarschuwd: de rookmelder geeft dan regelmatig een korte piep te horen. Dit kan ook tijdens de vakantie gebeuren, waardoor de bewoner naderhand niet merkt dat de batterij leeg is. Het is dan ook aan te raden de rookmelder maandelijks op een vast moment te testen (bijv. op de eerste maandag van de maand, als de sirene gaat).
- Als er werkende rookmelders aanwezig zijn, controleer dan of deze op de juiste plaats bevestigd zijn. Als dit niet het geval is, plaats dan een rookmelder op een betere plek (eerst testen, dan ophangen).

Van rookmelder naar vluchtplan
Wanneer u met de bewoner de rookmelder heeft opgehangen, is het goed om de overstap te maken naar het volgende onderwerp: het vluchtplan.

Stel bijvoorbeeld de vraag aan de bewoner: ‘We horen nu het alarm. Dit is gelukkig een test, maar stel dat het alarm echt afgaat omdat er brand is, weet u dan wat u moet doen? Heeft u een vluchtplan?’

Dia 21

Wat doet u als er brand uitbreekt? Kunnen u, uw gezin of huisgenoten wel veilig buiten komen? Volgens de normtijd moet de brandweer binnen acht minuten na een brandmelding ter plaatse zijn. Tot dat moment bent u op uzelf aangewezen. Het is dus van belang om vooraf een vluchtplan te hebben.

Een folder met een stapsgewijze instructie voor het maken van een vluchtplan vindt u in bijlage 5. Hieronder is een voorbeeld van de instructie opgenomen. Door deze samen met de bewoner(s) door te nemen, helpt u hen zich bewust te worden van de risico's en het belang van het opstellen en oefenen van een vluchtplan.

Check samen met de bewoner de volgende punten:
Vraag of de bewoners een vluchtplan hebben. Zo ja, stel dan de vraag hoe hun vluchtplan er uitziet.

- **Bespreek de snelste en veiligste route**

- **Bedenk een alternatieve vluchtroute**
  Hebben de bewoners ook een plan voor als er een brand in de vluchtroute is?

- **Houd vluchtwegen vrij van obstakels**
  Check of de vluchtroutes (bijvoorbeeld gang, hal en trappenhuis) vrij zijn van obstakels. Dit is belangrijk want bij brand is snelheid geboden! De bewoner kan bij dichte rook het huis niet snel ontvluchten als spullen (bijvoorbeeld fietsen, kinderwagens of vuilniszakken) de vluchtweg blokkeren. Ook de brandweer heeft last van obstakels als zij binnen willen komen om te blussen. Zorg dus voor een opgeruimde vluchtroute.

- **Spreek een vaste plek voor huissleutels af**
  Wordt de *huissleutel* op een vaste, veilige plaats bewaard? Dit is belangrijk want bij brand moet u het huis snel kunnen verlaten. Als de voordeur op slot zit en u kunt de sleutel door de dichte rook niet vinden, levert dit zeer gevaarlijke situaties op. De brandweer maakt niet voor het eerst mee dat iemand dood achter de voordeur gevonden wordt. De bewoner heeft de brand wel opgemerkt en kon zelfs naar de voordeur komen. Maar omdat de deur op slot was en de sleutel onvindbaar, kon hij toch niet vluchten… Spreek daarom een vaste, makkelijk bereikbare opbergplaats voor sleutels af. Liefst zo dicht mogelijk bij de voordeur, bijvoorbeeld aan een haakje dichtbij de deur (houd hierbij wel rekening met inbraakveiligheid).

- **Spreek af wie kinderen/ huisgenoten in veiligheid brengt** Kunnen alle bewoners *zelfstandig* de woning verlaten? Ofwel: zijn er ook kleine kinderen, slechtziende of slechthorende personen of bewoners die slecht ter been zijn en die hulp nodig hebben om in geval van nood het huis te verlaten? Zo ja, dan is het van belang dat er vooraf goede afspraken zijn gemaakt en de bewoners weten hoe zij in geval van brand de woning (met hulp) kunnen verlaten. Hebben de bewoners afgesproken wie eventuele kinderen of huisdieren mee naar buiten neemt? Niets is erger dan buiten te staan en niet te weten waar uw kinderen zich bevinden…

- **Bepaal een ontmoetingsplaats buiten**
  Waar ontmoeten de bewoners elkaar als ze buiten zijn? Zorg ervoor dat u een vaste plek afspreekt, zodat u van elkaar weet dat iedereen buiten is. En als de brandweer komt, dan kun u aan hen ook doorgeven dat iedereen uit de woning is, zodat de brandweer zich kan richten op de brandbestrijding en niet op het zoeken naar een kind.

- **Oefen met het hele gezin**
  Vraag bewoners of zij ook bij dichte rook de voordeur weten te vinden. Geef ze als tip het vluchten te oefenen door een blinddoek voor te doen en op bed te gaan liggen. Vervolgens moeten ze proberen kruipend (blijf bij dichte rook laag bij de grond, daar is de meeste zuurstof) de weg naar de voordeur te vinden, de huissleutel te pakken en de deur te openen. Wees hierbij wel voorzichtig bij het eventueel afdalen van de trap. Daarna kunnen ze de tijd checken: hoeveel minuten duurde het vluchten? Geef aan dat het oefenen met kinderen niet alleen nuttig, maar ook erg leuk kan zijn.

Tips: wat te doen bij brand
Hoort u de rookmelder afgaan en is er brand…

- Blijf rustig
- Waarschuw alle huisgenoten
- Vlucht via de afgesproken route
- Sluit de deuren achter u
- Houd de ramen gesloten
- Ontmoet elkaar buiten op de afgesproken plek
- Bel 112 zodra u veilig bent

Meer tips:

- Gebruik nooit de lift
- Is er veel rook? Blijf laag bij de grond: daar is de minste rook, de laagste temperatuur en de meeste zuurstof
- Houd, als het kan, een natte doek voor mond en neus. Doe dat ook voor uw kinderen als zij dat niet zelf kunnen.

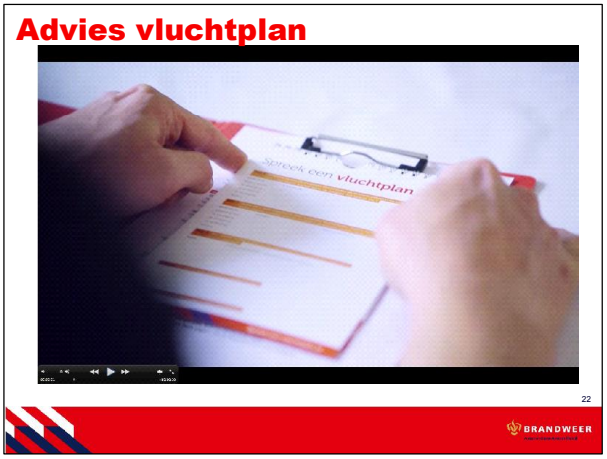

Dia 22

In de regel hebben veel mensen het idee dat ze een vluchtplan hebben. Het is van belang om door te vragen: weet men echt de veiligste route naar buiten? Wat doet men als er brand in de vluchtroute is? In een kort filmpje <waar te vinden> wordt aangegeven hoe dat doorvragen er uit kan zien. Let in het filmpje op de vragen die de brandwacht stelt. Bij een kort antwoord vraagt hij door en vervolgens geeft hij tips en adviezen met betrekking tot het vluchtplan.

- De belangrijkste punten van het woningbezoek samenvatten (wat heeft u gedaan tijdens het bezoek).
- De belangrijkste aandachtspunten herhalen. Sommige brandweerkorpsen geven de bewoner aan het eind van het woningbezoek een persoonlijk advies op papier mee, waarop eventuele aandachtspunten worden aangestipt. Als voorbeeld is het formulier persoonlijk advies van Brandweer Amsterdam-Amstelland opgenomen (bijlage 2).
- Infomeren of de bewoner nog vragen heeft. Vertel de bewoner ook waar hij terecht kan als hij op een later tijdstip nog vragen heeft.

Bedank de bewoner voor zijn tijd en neem afscheid.

In het filmpje “afscheid nemen fout” (http://www.youtube.com/watch?v=Rp5fbtkUTcY) ziet u hoe dit niet moet.

In het filmpje “afscheid nemen” (http://www.youtube.com/watch?v=9XfzPUCv1Vw) ziet u een voorbeeld van de wijze waarop u afscheid kunt nemen. Let op of bovenstaande punten in het filmpje aan de orde komen.

Dia 23

Hoe rondt u het woningbezoek af? Welke informatie geeft u, laat u achter of wat vertelt u nog? In dit laatste onderdeel van de training krijgt u hiervoor handvatten.

U bent aan het einde gekomen van het woningbezoek. Voordat u afscheid neemt, kunt u:

Dia 24

Vervuilde huizen, wietplantages, verzamelaars….

- Wijs een bewoner op brandonveilige situaties en mogelijke gevaren
- Geef tips om de situatie te verbeteren
- Informeer de bewoner dat u de situatie (afhankelijk van de ernst) eventueel voorlegt aan een andere instantie (bijv. woningcorporatie of de brandweer).
- Indien er sprake is van een onveilige situatie: geef dit aan bij uw contactpersoon.
- Bedenk en bespreek ook vooraf wat er moet gebeuren indien zich een onveilige situatie voordoet of als er per ongeluk iets kapot gaat in de woning.

- Let op: u signaleert, maar neemt nooit zelf contact op met andere instanties zoals bijvoorbeeld een woningcorporatie of de politie. Meldt onveilige situaties bij uw contactpersoon.

IV. Voorbeelden uit de praktijk

Dia 25

Hieronder ziet u twee voorbeelden van wat u kunt aantreffen als u een woningbezoek gaat uitvoeren. Kijk eens goed naar beide situaties en bedenk wat u zou adviseren. Waar zou u een rookmelder (rood blokje) plaatsen?
En welke adviezen zou u aan de bewoner geven als u bovenstaande situaties in hun huis aantreft?

Denk hier even over na voordat u naar de uitleg kijkt.

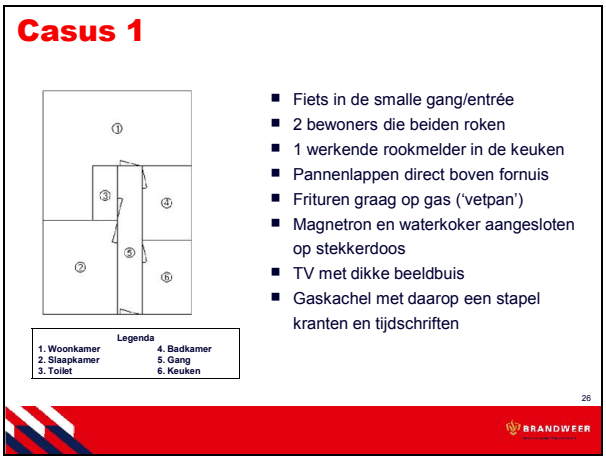

Dia 26

Dia 27

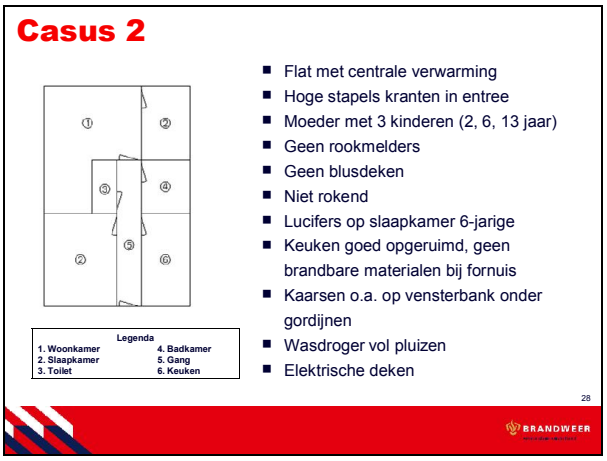

Dia 28

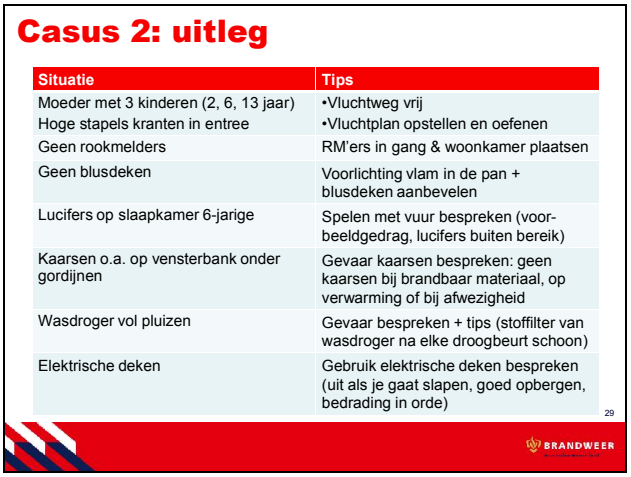

Dia 29

De rookmelder wordt altijd in de vluchtroute geplaatst. In casus 1 wordt de rookmelder in de gang geplaatst (nr. 5 op de plattegrond). Bij deze woning komen de deuren van alle ruimtes uit op de gang. De gang is in dit geval dan ook de hoofdvluchtroute waar zeker een rookmelder geplaatst moet worden.

In casus 2 is er geen deur van slaapkamer 2 naar de gang. Vanuit slaapkamer 2 moet men via de woonkamer naar de buitendeur. In dit geval vormt de woonkamer (nr. 1) een onderdeel van de vluchtroute en is het aan te raden om niet alleen in de gang (nr. 5), maar ook in de woonkamer (nr. 1) een rookmelder te plaatsen.

V. Vragen en afsluiting

Dia 30

U heeft nu kennis genomen van de voornaamste onderdelen van een woningbezoek. U weet hoe u een bewoner kunt benaderen met het aanbod om een woningbezoek te doen. U hebt kennis van veelvoorkomende brandrisico's en kunt bewoners hierover informeren. Ook weet u waar een rookmelder geplaatst moet worden en kunt u bewoners helpen met het opstellen van een vluchtplan.

Heeft u toch nog vragen naar aanleiding van wat u heeft gehoord in de training? Heeft u aanvullingen? Schroom niet om deze aan uw trainer voor te leggen! Ook vindt u in de bijlagen aanvullende informatie zoals een voorbeeldvragenlijst met een toelichting per vraag.

Veel succes met het doen van woningbezoeken, mede dankzij uw inzet maken we het Samen Brandveilig!

Bijlagen

1a. Voorbeeld vragenlijst
1b. Toelichting op vragenlijst
2. Persoonlijk advies
3. Brandrisico’s en het voorkomen daarvan
4. Checklist Brandveilig Wonen
5. Vluchtplan

Bijlage 1a. Voorbeeld vragenlijst

Samen Brandveilig

BRANDWEER Amsterdam-Amstelland

Woningbezoek Brandveiligheid

Voorbeeld introductiezin:
"Goedemorgen/-middag, wij zijn van de brandweer en wij komen kijken of uw huis brandveilig is en geven u een brandveiligheidadvies. Als u geen rookmelders heeft of deze werken niet meer, dan kunnen wij ook een gratis rookmelder voor u plaatsen. Mogen wij even bij u binnen komen?"

☐ A-ploeg ☐ B-ploeg ☐ Overig

Naam brandveiligheidsadviseurs _____

Datum _____

☐ **← Hier aanvinken als bezoek is onderbroken in verband met uitruk**

Gegevens

Straat _____

Huisnummer _____ Toevoeging huisnr.: _____

Woonplaats _____

E-mailadres _____

Telefoonnummer

(dit wordt alleen gebruikt als bezoek wordt onderbroken en eventueel voor onderzoek)

Wilt u meer tips over brandveiligheid? Als u uw e-mailadres geeft, kunnen wij u ook in de toekomst informeren over brandveiligheid.

Soort woning:

☐ Portiekwoning ☐ Woonfunctie boven winkel ☐ Galerijwoning
☐ Geen zelfstandige woning (bijv. begeleid wonen), nl.:_____
☐ Overige woonfunctie (o.a. eengezinswoning, rijtjeshuis, vrijstaand)

Eigenaar woning:

☐ De Key ☐ Eigen Haard ☐ Particuliere verhuurder
☐ De Alliantie ☐ Stadgenoot ☐ Bewoner is eigenaar
☐ Rochdale ☐ IJmere ☐ Anders, nl: _____

Wist u dat wij langs zouden komen? ☐ nee ☐ ja, via:

☐ brief van de brandweer
☐ oproepkaart van de brandweer
☐ via woningbouwcorporatie
☐ via aankondiging in buurtkrant
☐ via voorlichting (op markt, in buurthuis,…)
☐ via anderen (buren, kind op school,…)
☐ overig,……

Overige opmerkingen bewoners / adviseur:

BELANGRIJK: Waarom stellen we vragen over brandveiligheid?

- **geven brandweer inzicht in brandveiligheidssituatie in wijk/ stad/ regio**
- **geven bewoner inzicht in mogelijke brandrisico's in huis**
- **bewoners bewust maken van hun eigen rol in voorkomen van brand!**

A	ENTREE	Ja	Nee	Nvt
1	Is het huisnummer goed zichtbaar?			
2	Is het trappenhuis vrij van obstakels?			
3	Is de gemeenschappelijke ruimte brandveilig?			

B	KENNIS OVER BRANDOORZAKEN	Ja	Nee	Nvt
4	Weet u wat brand veroorzaakt? Zo ja, kunt u enkele oorzaken opnoemen? *(Vink aan welke worden genoemd)* ☐ vlam in de pan ☐ verkeerd gebruik van elektra/ apparatuur ☐ falende apparatuur ☐ roken ☐ spelen met vuur (aanstekers, lucifers) ☐ gas- en/of zuurstofflessen ☐ kaarsen ☐ vonken in meterkast ☐ overig, nl: ……			

C	ELECTRA & APPARATUUR	Ja	Nee	Nvt
5	Zijn de gaskraan en de stoppen in de meterkast goed bereikbaar?			
6	Wordt de TV altijd uitgezet wanneer hij niet in gebruik is? (dus niet op standby!)			
7	Wordt de elektriciteit in de woning veilig gebruikt?			
8	Worden van wasdroger het pluizenfilter en de afvoerslang na elke droogbeurt stofvrij gemaakt?			
9	Wordt de CV-ketel/ gaskachel/ geiser door een erkend installateur onderhouden?			
10	Zou er CO (koolmonoxide) kunnen vrijkomen in de woning? (door slecht of niet goed werkende kachel/geiser)			

D	KOKEN	Ja	Nee	Nvt
11	Weet u wat u moet doen bij vlam in de pan? (Laat de bewoner uitleggen wat hij/zij zou doen)			
12a	Is de omgeving van de kookplaat vrij van brandbare spullen? (bijv. vaatdoeken, pannenlappen, keukengordijnen)			
12b	Is bij een gasfornuis de gasslang goed aangesloten en voldoet deze aan de veiligheidseisen?			
13	Wordt de afzuigkap regelmatig schoongemaakt?			

E	WONEN ALGEMEEN	Ja	Nee	Nvt
14	Wordt er in de woning gerookt?			
15	Wordt er in de woning gebruik gemaakt van kaarsen?			
16	Worden lucifers en aanstekers buiten bereik van kinderen bewaard?			
17	Worden evt. aanwezige gasflessen en/of zuurstofflessen veilig bewaard?			
18	Worden na het oliën van houten delen (bijv. vloer of wanden) gebruikte poetsdoeken op veilige wijze afgevoerd?			

F	ALARMERING EN VLUCHTEN	Ja	Nee	Nvt
19	Een brand kan zich snel uitbreiden. Hoeveel tijd denkt u dat u heeft om te vluchten bij brand in uw woning? *Vink aan:* ☐ 1-5 minuten ☐ 5-10 minuten ☐ 10-15 minuten			
20	Is bekend dat bij brand en andere ongevallen 112 gebeld moet worden en hoe dat moet?			
21	Wordt de huissleutel op een vaste, veilige plaats bewaard?			
22	Heeft u weleens nagedacht over hoe u snel en veilig kunt vluchten als er brand zou zijn?			
23a	Hoeveel rookmelders zijn er al aanwezig in de woning?	Aantal = ……		
23b	Zo ja, hoeveel werken er? (test ze even!)	Aantal =…….		
24	Hoeveel rookmelders zijn op de juiste plek geplaatst?	Aantal =…….		
25	Hoeveel rookmelders zijn er tijdens dit woningbezoek geplaatst?	Aantal = ……		
26a	Is er al een CO- of combimelder aanwezig in de woning?	Aantal CO=….. Aantal combi=….		
26b	Zo ja, hoeveel werken er? (test ze even!)	Aantal CO=….. Aantal combi=….		
27	Is er een CO- of combimelder tijdens dit woningbezoek geadviseerd en/of geplaatst? *Vink aan:* ☐ Comelder ☐ Combimelder ☐ Advies ☐ Geplaatst			

- Denk aan het aanbieden van het persoonlijke advies en het foldermateriaal
- Heeft de bewoner nog vragen?

Bijlage 1b. Toelichting op de vragenlijst

TOELICHTING OP VRAGENLIJST BIJ WONINGBEZOEK

A Entree

1 Is het huisnummer goed zichtbaar?

- Uw huisnummer moet vanuit een rijdende auto goed te zien zijn, voor het geval de brandweer moet uitrukken voor een brand in uw woning of voor bijv. hulpverlening. Is uw huisnummer ook in het donker goed te zien?

2 Is het trappenhuis vrij van obstakels?

- Advies: geen obstakels op looproute, geen spullen op de gang. Bespreek dit ook met uw buren.

3 Is de gemeenschappelijke ruimte brandveilig?

- Controleer voordat je binnenkomt. Advies: geen obstakels op looproute, geen brandbare spullen op gang, doorgang minimaal 1.20 meter (brancardproof).

B Kennis over brandoorzaken

4 Weet u wat brand veroorzaakt? Kunt u enkele oorzaken opnoemen?

- Onveilig gebruik van apparatuur kan inhouden: tv niet uitgezet, teveel op 1 stekkerdoos, pluizenfilter niet schoongemaakt, afzuigkap niet schoongemaakt.

C Electra & apparatuur

5 Zijn de gaskraan en de stoppen in de meterkast goed bereikbaar?

- Bij brand of gaslekkage moeten gas en elektriciteit snel kunnen worden afgesloten. Daarom moet de meterkast toegankelijk zijn en moeten de hoofdafsluiters van gas en elektra gemakkelijk bereikbaar zijn.
  Gebruik meterkast niet als opslagplaats: een beginnende brand kan zich snel uitbreiden als er veel brandbaar materiaal aanwezig is.

6 Wordt de TV altijd uitgezet wanneer hij niet in gebruik is?

- Een televisie in de slaapstand/ stand-by (herkenbaar aan een rood brandend lampje) is een veel voorkomende oorzaak van brand: stof in de tv kan te warm worden en ontbranden. Zet 's nachts en bij afwezigheid de tv uit.
- Zet geen planten of bloemen op de tv. Water kan kortsluiting en daardoor brand veroorzaken.
- Platte beeldbuizen kunnen niet allemaal volledig uitgezet worden (blijven op stand-by staan). Hoewel deze beeldbuizen niet snel in brand vliegen, bestaat ook hier de kans op brand. Adviseer bewoners om de tv aan te sluiten op een stekkerdoos met een aan/uitknop.

7 Wordt de elektriciteit in de woning veilig gebruikt?

- Rol verlengsnoeren uit. Een opgerold snoer wordt warm, smelt en veroorzaakt kortsluiting met brand als gevolg.
- Voorkom overbelasting: schakel stekkerdozen niet naar elkaar door; sluit niet teveel apparaten (of grootverbruikers als wasmachine) aan op een stekkerdoos. Leg geen snoeren onder het tapijt, daardoor kan het snoer gemakkelijk beschadigd raken waardoor brand kan ontstaan.
- (Halogeen) verlichting niet te dicht bij brandbare materialen.

8 Worden van wasdroger het pluizenfilter en de afvoerslang na elke droogbeurt stofvrij gemaakt?

- De afvoerslang van de wasdroger voert vochtige lucht af, maar ook stof. De slang (bij een condensdroger: het pluizenfilter) kan door het stof verstopt raken, waardoor de motor oververhit raakt en de machine in brand kan vliegen.

9 Wordt de CV-ketel/ gaskachel/ geiser door een erkend installateur onderhouden?

Laat uw gasapparatuur jaarlijks of tweejaarlijks – afhankelijk van het type- controleren en reinigen door een erkend installateur. Zo is de kans op een defect kleiner. In een slecht werkende cv-ketel kan onvolledige verbranding plaatsvinden, waardoor koolmonoxide (CO) ontstaat. CO is kleur- en reukloos, erg brandbaar en het inademen ervan is levensgevaarlijk.

10 Zou er CO (koolmonoxide) kunnen vrijkomen in de woning?

- Bijv. door kapotte cv-ketel/ gaskachel/ open haard/ geiser/ schoorsteen of slecht functioneren. En kan er voldoende verse lucht de woning binnenstromen? Juist als het buiten koud is en de verwarming aan staat. Laat de mechanische ventilatie dus aan staan en houd ventilatiegaten en –roosters open! Zie verder vraag 23 mbt alarmering.

D Koken

11 Weet u wat u moet doen bij vlam in de pan?

- Veel keukenbranden beginnen met 'vlam in de pan'. Oorzaak: olie of vet in een pan worden te heet en bereiken hun zelfontbrandingstemperatuur.
- Blijf in de buurt als u aan het bakken bent en zorg ervoor dat de pan aan de buitenkant vrij van vet en vuil is. **Als toch de vlam in de pan slaat probeer dit dan nooit te blussen met water!** Dit kan een enorme steekvlam opleveren! Schuif een **passend deksel** (van u af) over de pan. Schakel de warmtebron uit, zet de afzuigkap uit en laat de pan minstens een half uur staan (ga er dus ook niet mee lopen!). Controleer ook de afzuigkap op mogelijke vuurresten.
- Advies voor frituren: elektrische frituurpan (met thermostaat) slaat vanzelf af bij te hoge temperatuur.
- Wanneer u een bbq of open vuur gebruikt om op te koken, zorg altijd voor een emmer water of brandblusser binnen handbereik.

12a Is de omgeving van de kookplaat vrij van brandbare spullen?

- Wanneer bijvoorbeeld pannenlappen, vaatdoeken of gordijnen te dicht bij het fornuis hangen, bestaat er een grote kans op brand. Kijk ook uit met ruimvallende en/of brandgevaarlijke kleding als u aan het koken bent.

12b Is bij een gasfornuis de gasslang goed aangesloten en voldoet deze aan de veiligheidseisen?

- De gasslang van een niet-ingebouwd gasfornuis moet het keurmerk GASTEC hebben. Na maximaal vijftien jaar moet u de gasslang vervangen. De gasslang mag niet blootstaan aan hitte van het fornuis en mag geen haarscheurtjes of andere beschadigingen hebben. Adviseer om de gasslang regelmatig te controleren.

13 Wordt de afzuigkap regelmatig schoongemaakt?

- Vet in de afzuigkap en in het filter kan vlam vatten. Vervang regelmatig (1x per drie maanden) het filter en maak de afzuigkap regelmatig schoon.

E Wonen algemeen

14 Wordt er in de woning gerookt?

- Zorg dat de sigaretten echt uit zijn als u deze in de afvalbak gooit. Smeulende sigaretten kunnen tot brand leiden.
  Een veel voorkomende oorzaak van brand is het in slaap vallen op bank of bed met een brandende sigaret. Pas op met roken als u moe bent!

15 Wordt er in de woning gebruik gemaakt van kaarsen?

- Adviseer een veilige afstand van brandbare materialen (midden op tafel, onbrandbare standaard)

16 Worden lucifers en aanstekers buiten bereik van kinderen bewaard?

- Berg lucifers en aanstekers op daar waar kinderen er niet bij kunnen. Kinderen kopiëren uw gedrag en zien geen gevaar wanneer u een lucifer aansteekt. Met vuur spelende kinderen zijn een veel voorkomende oorzaak van brand. Daarnaast kunnen kinderen er ernstige brandwonden door oplopen. Informeer kinderen over de gevaren.

17 Worden evt. aanwezige gasflessen en/of zuurstofflessen veilig bewaard?

- In een goed geventileerde ruimte.
- Wanneer er zuurstofflessen aanwezig zijn, moet dit middels een sticker op de voordeur/buitendeur worden aangegeven voor de hulpdiensten. Is er geen sticker aanwezig, vraag de bewoner dan een sticker te plaatsen. Heeft de bewoner geen sticker? Geef aan dat de bewoner een sticker kan aanvragen bij de leverancier.
- De backoffice kijkt of we via leveranciers stickers kunnen krijgen die wij tzt in de BVL tas doen.

18 Worden na het oliën van houten delen (bijv. vloer of wanden) gebruikte poetsdoeken op veilige wijze afgevoerd?

- Adviseer om gebruikte poetsdoeken na afloop niet te laten opdrogen: lijnolie en andere minerale oliën hebben de bijzondere eigenschap dat de temperatuur tijdens het drogen in doeken zeer hoog wordt. Dit kan leiden tot zelfontbranding. De met minerale olie verontreinigde lappen moeten in een emmer met water buiten worden gezet en daarna worden afgevoerd als chemisch afval.

F Alarmering en vluchten

19 Een brand kan zich snel uitbreiden. Hoeveel tijd denkt u dat u heeft om te vluchten bij brand in uw woning?

- Bij een woningbrand hebben mensen gemiddeld drie minuten de tijd om het huis uit te vluchten. Dertig jaar geleden duurde het nog zeventien minuten, voordat een brand zich door een huis kon verspreiden. Doordat bouwmaterialen en meubels steeds meer brandbare stoffen bevatten, is die tijd drastisch ingekort.

20 Is bekend dat bij brand en andere ongevallen 112 gebeld moet worden en hoe dat moet?

- Ook als bewoners geen Nederlands spreken is het belangrijk dat zij in het Nederlands kunnen zeggen dat er brand is en op welk adres!

21 Wordt de huissleutel op een vaste, veilige opbergplaats bewaard?

- Bij brand moet u het huis snel kunnen verlaten. Spreek daarom een vaste, makkelijk bereikbare opbergplaats voor de sleutels af. Liefst zo dicht mogelijk bij de voordeur (bijv. aan een haakje naast de deur).

22 Heeft u weleens nagedacht over hoe u snel en veilig kunt vluchten als er brand zou zijn?

- Bespreken met bewoners. (Zijn er verminderd zelfredzamen, wijzen op het belang van oefenen + vluchtwegen vrij, tot slot verwijzen naar informatie envelop)
- Belangrijk: spreek één ontmoetingspunt buiten af! Zo weet u zeker of iedereen het huis uit is en voorkomt u verwarring.
- Weet u ook bij dichte rook de voordeur te bereiken? Doe een blinddoek voor en ga op bed liggen of draai drie rondjes. Vind nu kruipend de weg naar de voordeur. Let op bij het afdalen van de trap. Pak de huissleutel en open de deur. En check de tijd: hoeveel minuten duurde het vluchten?

23a/b Hoeveel rookmelders zijn al aanwezig in de woning en werken ze?

- Laat zien hoe de rookmelder getest wordt: kort indrukken, dan volgt een alarm. Het geluid houdt vanzelf op.
- Wanneer de batterij leeg is wordt u gewaarschuwd: de rookmelder geeft dan regelmatig een korte piep te horen (dit kan ook tijdens de vakantie gebeurd zijn, waardoor u naderhand niet merkt dat de batterij leeg is).
- Het is dan ook belangrijk de rookmelder maandelijks op een vast moment te testen (bijv. op de 1e maandag van de maand, als de sirene gaat).

24 Als er al rookmelders aanwezig zijn: zijn ze op de juiste plek geplaatst?

- Rook is warm en stijgt op. Het is daarom belangrijk de rookmelder zo hoog mogelijk tegen het plafond te plaatsen. Plaats de melder nooit in een hoek.
- In ieder geval in de vluchtroute en op elke verdieping minimaal één rookmelder.
- Voorkom plaatsing in een tochtstroom en hang de melder niet in of dichtbij keuken of badkamer: door stoomvorming kan rookmelder onbedoeld afgaan.

25 Hoeveel rookmelders zijn er tijdens dit woningbezoek geplaatst?

- Afspraak is dat indien de bewoner een rookmelder wil deze wordt opgehangen en niet 'los' wordt afgegeven.

26 a/b Is er een werkende CO-melder aanwezig in de woning?

- Een CO-melder waarschuwt wanneer er koolmonoxide vrijkomt, bijv. als gevolg van het slecht functioneren van een cv-ketel/ gaskachel/ open haard/ geiser/ schoorsteen. CO is levensgevaarlijk, dus een melder kan van levens-belang zijn! Plaats de CO-melder op min. 6 meter vanaf de boiler of hittebron en op 1,5 meter van de vloer (CO is ongeveer even zwaar als lucht).
- Zorg ervoor dat er altijd verse lucht uw huis binnen kan stromen. Juist als het buiten koud is en de verwarming aan staat. Laat de mechanische ventilatie dus aan staan en houd ventilatiegaten en –roosters open!

Bijlage 2. Voorbeeld persoonlijk advies

Samen Brandveilig

Persoonlijk advies brandveiligheid

De adviseurs van Samen Brandveilig hebben samen met u de woning bekeken op brandveiligheid. Als u nog geen werkende rookmelder had, hebben zij gratis een of meer rookmelders op de juiste plek opgehangen.

Let in uw woning wel op een aantal punten!

BRANDWEER
Amsterdam-Amstelland

Samen Brandveilig
Persoonlijk advies brandveiligheid

Let in uw woning extra op de volgende punten:

De woning

- ☑ Test uw rookmelder maandelijks.
- ☐ Houd de meterkast leeg en toegankelijk.
- ☐ Hang een koolmonoxidemelder op.
- ☐ Laat de CV-ketel/ gaskachel/ geiser elk jaar door een erkend installateur onderhouden.
- ☐ Maak het pluizenfilter en eventueel de afvoerslang van de wasdroger na elke droogbeurt schoon.

Vluchtplan

- ☐ Houd de vluchtwegen vrij van obstakels.
- ☐ Stel samen met uw medebewoners een vluchtplan vast.
- ☐ Oefen het vluchtplan, samen met de andere bewoners.
- ☐ Bewaar de huissleutel op een vaste plek, dichtbij de voordeur.

Keuken

- ☐ Bewaar lucifers en aanstekers buiten bereik van kinderen.
- ☐ Houd voldoende afstand tussen kooktoestel en theedoeken, keukenschort en pannenlappen.
- ☐ Maak de afzuigkap regelmatig schoon: roosters ontvetten, filters vervangen.

Woonkamer

- ☐ Laat de (beeldbuis)televisie niet op stand-by staan.
- ☐ Voorkom kortsluiting: doe niet te veel stekkers in een stekkerdoos.
- ☐ Zet kaarsen op veilige afstand van brandbare materialen. En blaas ze uit als u de kamer verlaat.

Slaapkamer

- ☐ Rook niet in bed of als u moe bent.
- ☐ Gebruik de elektrische deken veilig: opgerold opruimen.

Opmerkingen adviseur

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bijlage 3. Brandrisico's en het voorkomen daarvan

In deze bijlage vindt u nadere informatie over brandrisico's en hoe deze voorkomen of beperkt kunnen worden. De informatie is onderverdeeld naar de thema's roken, veilig koken, veilig omgaan met elekra, veilig gebruik van apparaten en vluchten.

Roken:
- Zorg dat de sigaretten echt uit zijn als u deze in de afvalbak gooit.
- Smeulende sigaretten kunnen tot brand leiden. Een veel voorkomende oorzaak van brand is het in slaap vallen op bank of bed met een brandende sigaret.
- Pas op met roken als u moe bent!
- Rook buiten, niet binnen.

Koken:
- Houd theedoeken, pannenlappen, handdoeken en gordijnen uit de buurt van het gasfornuis. Kijk ook uit met ruimvallende en/ of brandgevaarlijke kleding als u aan het koken bent.
- Blijf in de buurt als u aan het bakken bent en zorg ervoor dat de pan aan de buitenkant vrij is van vet en vuil.
- Weet wat u moet doen als de vlam in de pan slaat. De keuken is de plaats in huis waar de meeste ongevallen gebeuren. Veel keukenbranden beginnen met een 'vlam in de pan'. Oorzaak: olie of vet in de pan die te heet is geworden en uit zichzelf gaat ontbranden.
- Als toch de vlam in de pan slaat, probeer deze dan nooit te blussen met water! Dit kan een enorme steekvlam opleveren. Wat u wel moet doen:
  - Schuif een passend deksel of blusdeken (van u af) over de pan. Gebruik nooit een gewone doek. Een blusdeken is gemaakt van speciaal materiaal dat hittebestendig is en geen zuurstof doorlaat, waardoor het vuur wordt gedoofd. Een blusdeken is verkrijgbaar bij de meeste doe-het-zelfzaken.
  - Schakel de warmtebron uit
  - Zet de afzuigkap uit
  - Laat de pan minstens een half uur staan (ga er dus niet mee lopen!).
  - Controleer de afzuigkap op mogelijke vuurresten.
- Advies voor frituren: frituurpan met thermostaat, slaat vanzelf af bij te hoge temperatuur.
- Als mensen van bbq-en houden of koken op open vuurtjes, geef dan aan dat het verstandig is om altijd een emmer water of brandblusser in de buurt te hebben.
- Maak minimaal eens per drie maanden het vetfilter in uw afzuigkap schoon of vervang het. Het vet in het filter kan vlam vatten als de vlam in de pan slaat.
- Laat kinderen tijdens het koken niet in de keuken. Spelen in de keuken is altijd gevaarlijk.

Elektra en apparatuur:
- Sluit elektrische apparaten verstandig aan en voorkom overbelasting. Check de capaciteit van groepen in de meterkast, van stekkerdozen en van uw apparaten. Zo weet u hoeveel apparatuur u op een stekkerdoos en op een groep kunt aansluiten. Sluit niet meerdere apparatuur aan op één stekkerblok en koppel geen stekkerdozen op elkaar door.
- Gebruik alleen stekkerdozen met het CE-keurmerk.

- Sluit grote stroomverbruikers (zoals een elektrische frituurpan, een elektrische kachel) rechtstreeks aan op een stopcontact (geaard). Vuistregel: een apparaat dat bedoeld is om iets te verwarmen (denk aan een föhn, waterkoker, magnetron, kacheltje, etc.) verbruikt veel stroom.
- Bij gebruik van een kabelhaspel deze helemaal uitrollen. Het nog opgerolde snoer in de haspel kan warm worden waardoor het isolatiemateriaal kan smelten. Hierdoor kan kortsluiting en, als gevolg daarvan, brand ontstaan.
- Leg geen snoeren onder het tapijt, daardoor kan het snoer gemakkelijk beschadigd raken waardoor brand kan ontstaan.
- Geef halogeenverlichting de ruimte. Halogeenspotjes kunnen (zelfs met lampjes van twaalf volt) lelijke schroeiplekken veroorzaken. Zet ze daarom niet te dicht bij gordijnen en meubels. Als die langdurig worden verhit, kunnen ze plotseling in brand vliegen.
- Ook het versieren van lampjes met decoratief materiaal kan brand veroorzaken.

Hierboven ziet u twee afbeeldingen waaruit de gevaren van elektrische apparatuur blijken. Links ziet u de restanten van een stekkerdoos waar teveel / te zware apparaten op aangesloten zijn geweest. Hierdoor is de stekkerdoos in brand gevlogen en heeft het meubel erboven in brand gezet (zie rechts).

Hieronder ziet u een afbeelding van een verlengsnoer dat onvoldoende is uitgerold en is gaan smelten waardoor kortsluiting ontstond, gevolgd door een brand.

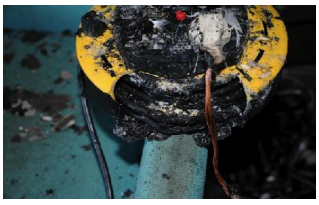

Televisie

- Zet geen planten of bloemen op de televisie. Water kan kortsluiting en daardoor brand veroorzaken.
- Heeft u een platte beeldbuis die niet volledig uitgezet kan worden? En blijft deze op stand-by staan? Sluit uw tv dan aan op een stekkerdoos (met keurmerk) met een aan/ uitknop. Hoewel deze beeldbuizen niet snel in brand vliegen, bestaat ook hier de kans op brand.

Wasdroger

- Maak de pluizenfilter van de wasdroger regelmatig schoon. Door het niet schoonhouden van de wasdroger kan brand ontstaan.
- Maak de afvoerslang van de wasdroger regelmatig schoon. De afvoerslang van de wasdroger voert vochtige lucht af, maar ook stof. De slang (bij een condensdroger: het pluizenfilter) kan door het stof verstopt raken, waardoor de motor oververhit raakt en de machine in brand kan vliegen.
- Weet waar het pluizenfilter en de afvoerslang zit en hoe u deze (en de ruimte daaromheen) kunt vrijmaken en vrijhouden van stof.

Elektrische deken

- Voorkom beschadiging aan de bedrading van elektrische dekens. Door kortsluiting of oververhitting kan brand ontstaan.
- Berg elektrische dekens goed op (oprollen, niet vouwen!).
- Laat elektrische dekens niet aanstaan wanneer u niet thuis bent of wanneer u in bed ligt.
- Koop bij voorkeur een deken met warmtebeveiliging. Deze slaat automatisch af om oververhitting te voorkomen.
- Gebruik elektrische deken volgens de bijgeleverde gebruiksaanwijzing.

Kachel (gas- elektrische-, houtkachel)

- Leg geen spullen op of dichtbij de kachel (vooral bij gebruik van kleine gas- of elektrische kachels).
- Houd de ruimte om de kachel vrij.
- Zet de kachel altijd uit bij het slapen gaan of bij vertrek.

(Bad)geisers, cv-installaties

- Laat ieder jaar uw geiser, cv-installatie of gaskachel door een erkend installateur controleren. U kunt uw energiebedrijf tegen een vergoeding een veiligheidsonderzoek laten uitvoeren. Voor alle installaties geldt: elk jaar onderhoud en een controle door een erkend installateur is van groot belang.
- Gebruik bij voorkeur een gesloten geiser. Deze zorgen zelf voor voldoende zuurstof van buitenaf, zodat er nooit sprake kan zijn van koolmonoxidevorming. Koolmonoxide is levensgevaarlijk. Lees op de volgende pagina meer informatie over dit onderwerp. Om welk van deze apparaten het ook gaat, ze moeten het aardgas dat ze nodig hebben, kunnen verbranden. Daar is zuurstof voor nodig. Is er te weinig zuurstof, dan vormt zich koolmonoxide. Indicaties van gevaar zijn:
- De vlam in de geiser, cv-installatie of kachel is oranje in plaats van blauw (zoals bij een goed afgesteld gastoestel) en hoger dan normaal.
- Door de vrijkomende waterdamp, die niet via de afvoer verdwijnt, beslaan de ramen.

De schoorsteen

- Laat ieder jaar de schoorsteen controleren en vegen. Vervuiling door vogelnesten, specie, stenen of een slechte kwaliteit van het schoorsteenkanaal kan ertoe leiden dat deze verstopt raakt.
- Ook door het stoken zelf kan een schoorsteenkanaal dichtslibben. Is een schoorsteen eenmaal verstopt, dan stromen de verbrandingsgassen rechtstreeks de kamer in.
- Informatie over aangesloten schoorsteenvegers vindt u bij de Algemene Schoorsteenvegers Patroonsbond: www.aspb.nl, info@aspb.nl, tel. (0497) 55 60 02.

Geen brand, maar wel van levensbelang: Koolmonoxide (CO)

Dit onderwerp is anders dan alle voorgaande onderwerpen. Het gaat niet om brand, maar wel om levensgevaar. Koolmonoxide (afkorting: CO) wordt ook wel de sluipmoordenaar genoemd. Mocht dit onderwerp ter sprake komen, bespreek dit dan aan de hand van de onderstaande punten. Ziet u in de woning een open geiser adviseer dan bij de afwezigheid ervan dat de bewoner een CO-melder (op de juiste plek) ophangt. Ook goede ventilatie is van belang. Adviseer bij twijfel aan de bewoner dat zij een expert moeten raadplegen voor een controle.

Bij koud weer doen we van alles om er behaaglijk bij te zitten. Soms loopt dit verkeerd af. Nog elk jaar overlijden mensen door de combinatie van een slecht onderhouden gastoestel en onvoldoende ventilatie. Bij een onvolledige verbranding van bijvoorbeeld aardgas, hout of kolen ontstaat koolmonoxide (CO). Dit is een zeer giftig gas dat 250 maal sneller in het bloed wordt opgenomen dan zuurstof. CO-gas is een echte sluipmoordenaar: u ruikt of proeft het niet en u raakt snel bewusteloos.

Ventilatie is essentieel

Goede ventilatie is in zowel goed geïsoleerde nieuwbouw als in oudbouw van belang. Vooral in nieuwbouwwoningen is er door goede isolatie geen natuurlijke ventilatie (kieren en gaten) meer. Daarom mogen luchtaan- en afvoer nooit worden afgesloten, ook niet in een zeer koude winter. Het afvoerkanaal moet schoon en in orde zijn, en er moet voldoende lucht worden toegevoerd. Let ook op de afzuigventilator van de keuken en de centrale afzuiging van de keuken, wc en badkamer.

Bij oudbouw komt men vaak in de verleiding om bij extreme kou kieren en gaten met kranten of lappen dicht te stoppen. Er is dan te weinig ventilatie. Ook het structureel dichtmaken van kieren en naden met behulp van kitafdichting en tochtstrips levert gevaar op wanneer er geen alternatief luchtaan- en afvoersysteem voor in de plaats komt.

Niet lang geleden vond er nog een ernstig ongeval plaats met CO in een nieuwbouwhuis. Dit huis was zeer goed geïsoleerd. Een centraal afzuigsysteem zorgde voor het afvoeren van de lucht uit de woning. Vanwege de kou stopten de bewoners, een jong gezin, de aanvoerbuis van frisse lucht dicht met een handdoek. Hierdoor verbrandde de cv-ketel binnen een paar uur alle zuurstof uit de woning en werd koolmonoxide gevormd. Het gezin kwam om het leven. Zorg dus altijd voor voldoende ventilatie in uw woning!

CO-melder
Een CO-melder waarschuwt wanneer er koolmonoxide vrijkomt, bijv. als gevolg van het slecht functioneren van een cv-ketel/ gaskachel/ open haard/ geiser/ schoorsteen. CO is, zoals hierboven al is beschreven, levensgevaarlijk, dus een melder kan van levensbelang zijn! Plaats de CO-melder op min. 6 meter vanaf de boiler of hittebron en op 1,5 meter van de vloer (CO is ongeveer even zwaar als lucht). Bij diverse doe-het-zelfzaken zijn koolmonoxidemelders verkrijgbaar (ca. €50,-) . Bij een te hoog percentage koolmonoxide geeft de melder een luid alarm. Volg de montage- en gebruiksvoorschriften goed op.

Via de Nederlandse Brandwondenstichting is een stapsgewijze instructie voor het maken van een vluchtplan te downloaden (www.brandwondenstichting.nl). Hieronder is een voorbeeld van de instructie opgenomen. Door deze samen met de bewoner(s) door te nemen, helpt u hen zich bewust te worden van de risico's en het belang van het opstellen en oefenen van een vluchtplan.

Check samen met de bewoner de volgende punten:
- Vraag of de bewoners een vluchtplan hebben. Zo ja, stel dan de vraag hoe hun vluchtplan er uitziet.
- Hebben zij ook een plan voor als er een brand in de vluchtroute is?
- Check of de vluchtroutes (bijvoorbeeld gang, hal en trappenhuis) vrij zijn van obstakels. Dit is belangrijk want bij brand is snelheid geboden! De bewoner kan bij dichte rook het huis niet snel ontvluchten als obstakels (bijvoorbeeld fietsen, kinderwagens of vuilniszakken) de vluchtweg blokkeren. Ook de brandweer wordt bij binnenkomst gehinderd door obstakels in de gang. Zorg dus voor een opgeruimde vluchtroute.
- Wordt de *huissleutel* op een vaste, veilige plaats bewaard? Want: bij brand moet u het huis snel kunnen verlaten. Als de voordeur op slot zit en u kunt de sleutel door de dichte rook niet vinden, levert dit zeer gevaarlijke situaties op. De brandweer maakt niet voor het eerst mee dat iemand dood achter de voordeur gevonden wordt. De bewoner heeft de brand opgemerkt en kon naar de voordeur komen. Maar omdat de deur op slot was en de sleutel onvindbaar, kon de bewoner toch niet vluchten… Spreek daarom een vaste, makkelijk bereikbare plaats voor sleutels af. Liefst zo dicht mogelijk bij de voordeur (bijvoorbeeld aan een haakje dichtbij de deur).
- Kunnen alle bewoners *zelfstandig de woning verlaten*? Ofwel: zijn er ook kleine kinderen, slechtziende of slechthorende personen of bewoners die slecht ter been zijn en die hulp nodig hebben om in geval van nood het huis te verlaten? Zo ja, dan is het van belang dat er goede afspraken zijn gemaakt en de bewoners weten hoe zij in geval van brand de woning kunnen verlaten.
- Hebben de bewoners afgesproken wie eventuele kinderen of huisdieren mee naar buiten neemt?
- Waar ontmoeten de bewoners elkaar buiten weer?
- Vraag bewoners of zij ook bij dichte rook de voordeur weten te vinden. Geef ze als tip het vluchten te oefenen door een blinddoek voor te doen en op bed te gaan liggen of drie rondjes te draaien. Vervolgens moeten ze proberen kruipend (blijf bij dichte rook laag bij de grond, daar is de meeste zuurstof) de weg naar de voordeur te vinden, de huissleutel te pakken en de deur te openen. Daarna kunnen ze de tijd checken: hoeveel minuten duurde het vluchten? Geef aan dat het oefenen met kinderen niet alleen nuttig, maar ook erg leuk kan zijn.

Tips: wat te doen bij brand
- Hoort u de rookmelder afgaan, is er brand… vlucht en ontmoet elkaar buiten
- Blijf rustig
- Waarschuw anderen
- Vlucht via de snelste route
- Gebruik nooit de lift
- Is er veel rook? Houd het hoofd laag: daar is minder rook en is er misschien nog zicht
- Houd, als het kan, een natte doek voor mond en neus
- Bel 112 zodra u veilig buiten bent

Overige tips

Veilig gebruik kaarsen

- Als u kaarsen brandt, blijf er dan altijd bij.
- Gebruik stevige kaarsenstandaards die niet van plastic of andere brandbare materialen zijn gemaakt (zoals in kerststukjes of een door kinderen geknutselde standaard van een lege wc-rol).Zorg ervoor dat er zich geen brandbare materialen (als gordijnen) in de onmiddellijke omgeving van de kaarsen bevinden.
- Zet kaarsen niet bij een open raam: de luchtstroom kan ervoor zorgen dat de vlam te dicht bij brandbare materialen (zoals gordijnen) komt.
- Plaats geen kaarsen boven de verwarming of op apparatuur zoals een televisie of radio.

Lucifers buiten bereik kinderen

- Berg lucifers en aanstekers op daar waar kinderen er niet bij kunnen. Kinderen kopiëren uw gedrag en zien geen gevaar.
- Met vuur spelende kinderen zijn een veel voorkomende oorzaak van brand en/ of het oplopen van ernstige brandwonden.

Gasflessen en zuurstofflessen

- Gasflessen moeten rechtop staan, op een vlakke ondergrond en niet in de zon. Bij voorkeur dicht bij de deuropening, zodat ze bij brand gemakkelijk weggehaald kunnen worden. Omdat butaan en propaan (de meest in en om het huis gebruikte gassen) beide zwaarder zijn dan lucht, mogen gasflessen niet in kelders of andere laaggelegen ruimtes staan. Lekkend gas kan daar niet meer wegkomen en hoopt zich op met explosiegevaar als gevolg.
- Wanneer er zuurstofflessen aanwezig zijn, moet dit met een sticker op de voordeur/ buitendeur worden aangegeven voor de hulpdiensten. Is er geen sticker aanwezig, vraag de bewoner dan een sticker te plaatsen. Heeft de bewoner geen sticker? Geef dit dan aan op de vragenlijst en/ of bij de instantie voor wie u woningbezoeken uitvoert.

Meterkast

- Zorg dat de meterkast op orde is. Is de meterkast toegankelijk of is deze volgebouwd met allerhande opslag? Zijn gaskraan en elektra goed bereikbaar? Bij brand of gaslekkage moeten gas en elektriciteit snel kunnen worden afgesloten.
- De meterkast moet toegankelijk zijn en de hoofdafsluiters van gas en elektra dienen gemakkelijk
- bereikbaar te zijn.
- Gebruik de meterkast niet als opslagplaats. Bij kortsluiting kan een beginnende brand zich snel uitbreiden als er veel brandbaar materiaal aanwezig is.

Bijlage 4. Checklist Brandveilig Wonen

Een digitale versie van de Checklist Brandveilig Wonen vindt u op: www.brandweer.nl/brandveiligheid/brandveiligheidinfo/publieksfolders_op/

"Een woning-brand overkomt mij niet."

Dat denkt u...

Toch krijgt de brandweer jaarlijks duizenden meldingen van brand in een woning. Soms is er alleen materiële schade. Helaas vallen ieder jaar honderden gewonden en tientallen dodelijke slachtoffers.

Gelukkig kunt u zelf veel doen om uw huis brandveiliger te maken of als er toch brand uitbreekt, de gevolgen ervan te beperken. Deze controlelijst helpt hierbij. U kunt er uw leven en dat van uw huisgenoten mee redden.

Entree

1 **Is uw huisnummer goed te zien voor de brandweer?**
De brandweer moet vanuit een rijdende auto kunnen zien of ze op het juiste adres is.
◯ ja ◯ nee

2 **Kunt u als het nodig is uw huis snel verlaten?**
Kies voor uw sleutels een vaste, veilige opbergplaats waar u snel bij kunt.
◯ ja ◯ nee

3 **Zijn de gang en de trap vrij van obstakels?**
Voorwerpen die in de looproute staan, kunnen hinderen als u bij brand moet vluchten. Ook kan de brandweer dan moeilijk in uw huis komen.
◯ ja ◯ nee

4 **Is de hoofdafsluiter van gas goed bereikbaar?**
Bij brand of gaslekkage moet de hoofdafsluiter snel worden afgesloten. Gas is bij brand erg gevaarlijk.
◯ ja ◯ nee

5 **Zijn alle zekeringen in de meterkast in orde?**
Als er thuis regelmatig kortsluiting is, is het belangrijk dat de oorzaak wordt opgespoord en verholpen. Zekeringen zijn veiligheidsmaatregelen van elektriciteit.
◯ ja ◯ nee

6 **Is het huis beveiligd met een aardlekschakelaar?**
Een aardlekschakelaar kan brandgevaar beperken en uzelf beschermen tegen elektrocutiegevaar.
◯ ja ◯ nee

7 **Is de meterkast vrij van brandbare materialen?**
Bij een brand in de meterkast die bijvoorbeeld ontstaan is door kortsluiting, kunnen brandbare materialen ook vlam vatten.
◯ ja ◯ nee

Bergruimte

8 **Laat u de cv-ketel regelmatig controleren?**
Het is verstandig om uw ketel jaarlijks te laten controleren. Door een slechte verbranding kan er koolmonoxide ontstaan. Dit is een zeer gevaarlijk gas dat u niet ruikt, proeft en ziet maar u kunt hierdoor wel bewusteloos raken of zelfs overlijden.
◯ ja ◯ nee

9 **Is de ruimte rondom de cv-ketel vrij van brandbare materialen?**
Brandbare materialen in de buurt van de cv-ketel versnellen een brand.
◯ ja ◯ nee

10 **Maakt u het filter en de luchtafvoerslang van de wasdroger na ieder gebruik stofvrij?**
Drogen van was veroorzaakt veel pluizen. Dit kan brand veroorzaken.
◯ ja ◯ nee

11 **Zijn de kranen en slangen naar de wasmachine in orde?**
Als de kranen en de slangen niet in orde zijn, kan er waterschade ontstaan en daarmee is er risico op kortsluiting.
◯ ja ◯ nee

Keuken

12 **Is de gasslang naar het gasfornuis nog in goede staat?**
Zorg ervoor dat de slang van een niet-ingebouwd gasfornuis buiten de hitte van de gaspitten blijft. Controleer de slang regelmatig op scheurtjes en vervang deze na maximaal vijftien jaar.
◯ ja ◯ nee

13 **Is er voldoende afstand tussen het kooktoestel en brandbare dingen?**
Houd brandbare dingen zoals gordijnen, thee- en handdoeken uit de buurt van het kooktoestel. Deze kunnen makkelijk vlam vatten.
◯ ja ◯ nee

14 **Staat het gasfornuis of de kookplaat uit als u weggaat?**
Laat pannen niet op het vuur of de kookplaat staan als u weggaat. Er kan bijvoorbeeld vlam in de pan ontstaan wanneer u er niet bij bent.
◯ ja ◯ nee

15 **Weet u wat u moet doen bij 'vlam in de pan'?**
Blijf in de buurt van het fornuis/kookplaat als u kookt. Als de vlam in de pan slaat, doe dan een deksel op de pan. Gebruik nooit water om het vuur te blussen. Schakel ook het fornuis of de kookplaat uit, zet de afzuigkap uit en laat de pan minstens een half uur staan om af te koelen. Controleer na een half uur of het vuur echt uit is.
◯ ja ◯ nee

16 **Maakt u het filter van de afzuigkap regelmatig schoon?**
Vet kan in de afzuigkap komen, dit vet kan vlam vatten. Maak daarom de afzuigkap schoon en vervang of reinig regelmatig het filter.
◯ ja ◯ nee

17 **Laat u de geiser regelmatig controleren en reinigen?**
Het is verstandig om uw geiser jaarlijks te laten controleren. Een slecht werkende geiser kan het zeer gevaarlijke koolmonoxide veroorzaken. Een goed afgestelde geiser heeft een blauwe vlam. Mogelijke signalen dat er iets mis is met een installatie zijn een geel/oranje gasvlam, beslagen ramen, een geslucht en lichamelijke symptomen zoals hoofdpijn, misselijkheid en vermoeidheid.
◯ ja ◯ nee

18 **Zijn er licht ontvlambare vloeistoffen in huis, zoals spiritus en benzine?**
Licht ontvlambare stoffen in huis zijn een verhoogd risico. Bewaar deze daarom in een goed geventileerde ruimte, zoals een schuur, garage of berging.
◯ ja ◯ nee

19 **Bewaart u gasflessen buitenshuis?**
Gasflessen in huis kunnen bij brand gevaarlijk zijn. Bewaar deze buiten de woning in een goed geventileerde ruimte. Bewaar ze ook niet in de kelder, want gassen zijn zwaarder dan lucht en kunnen dan gevaarlijk zijn. Gasflessen moeten rechtop staan.
◯ ja ◯ nee

Woonkamer

20 **Gaat u veilig om met stekkerdozen?**
Gebruik goedgekeurde, niet beschadigde stekkerdozen en verbind deze niet zomaar onderling met elkaar. Als u teveel stekkerdozen aansluit op één groep, kan er overbelasting ontstaan met brand als gevolg.
◯ ja ◯ nee

21 **Gaat u veilig om met elektrische snoeren?**
Controleer losse snoeren regelmatig op beschadigingen. Leg ze niet onder een tapijt of mat. Rol kabelhaspels altijd helemaal uit voordat u ze gebruikt. Opgerolde haspels kunnen oververhit raken en brand veroorzaken.
◯ ja ◯ nee

22 **Maakt u sigaretten op een veilige plaats uit en gooit u ze veilig weg?**
Gebruik asbakken en leeg deze niet te snel: op z'n vroegst een kwartier na het uitdoen van de laatste sigaret.
◯ ja ◯ nee

Brandveilig wonen

BIV-C 1-06-14 Dit is een uitgave van Brandweer Nederland • Vormgeving & illustraties: Jeanne Verchels, Westervoort • Druk: De Eint, Leiden

In deze folder...

Brandveiligheid begint u bij uzelf. Daar willen wij als brandweer u graag bij helpen. Daarom hebben we een checklist opgesteld zodat u snel kunt zien of u uw huis nog brandveiliger kunt maken. Ook geven wij tips wat te doen als er toch brand uitbreekt.

www.brandweer.nl/wonen

Vervolg Woonkamer

23 **Schakelt u de televisie 's nachts en als u weggaat helemaal uit?**
Zet een televisie met een beeldbuis (te herkennen aan de uitstekende achterzijde), uit als u gaat slapen of wanneer u het huis verlaat. Deze televisies trekken stof aan en worden van binnen zo warm dat het stof in de televisie kan ontbranden. Flatscreens, zoals LCD en LED toestellen, produceren veel minder warmte en trekken ook veel minder stof aan. Als uw flatscreen televisie alleen in de standby kan, dan is de kans gering dat hierdoor een brand ontstaat.
◯ ja ◯ nee

24 **Haalt u bij onweer en langdurige afwezigheid de stekkers van elektrische apparaten uit de stopcontacten?**
Bij een blikseminslag kan kortsluiting en brand ontstaan. Voorkom problemen door stekkers uit de stopcontacten te halen of met speciale stekkers uw apparaten te beveiligen.
◯ ja ◯ nee

25 **Laat u uw schoorsteen regelmatig controleren en vegen?**
Het is verstandig om uw schoorsteen jaarlijks te laten controleren. Laat de schoorsteen vegen door een schoorsteenveger om brand te voorkomen, zie daarvoor de website van de Algemene Schoorsteenvegers Patroons Bond: *ww.aspb.nl.*
◯ ja ◯ nee

26 **Wordt de openhaard thuis veilig aangemaakt?**
Gebruik nooit spiritus of benzine om de haard aan te steken, maar aanmaakhoutjes. Gebruik een vonkenscherm om gloeiende houtskooltjes uit de openhaard tegen te houden.
◯ ja ◯ nee

27 **Gebruikt u onbrandbare standaards voor kaarsen?**
Zorg ervoor dat uw kaarsenstandaards niet brandbaar zijn. Houd ook brandbare materialen uit de buurt van kaarsen en waxinelichtjes. Maak gebruik van stevige standaards voor kaarsen en een onbrandbare ondergrond voor waxinelichtjes. Plaats deze niet te dicht bij elkaar of op de hoek van een tafel en maak ze uit als u de kamer verlaat.
◯ ja ◯ nee

Slaapkamer

28 **Gebruikt u de elektrische deken volgens de gebruiksaanwijzing?**
Elektrische dekens kunnen door kortsluiting of oververhitting brand veroorzaken. Gebruik ze daarom op de juiste manier. Als u de deken niet gebruikt, berg deze dan opgerold op. Let op: bij opvouwen beschadigt mogelijk de bedrading.
◯ ja ◯ nee

29 **Hangen er rookmelders in de buurt van de slaapkamers en in de gang?**
Rookmelders helpen een brand tijdig ontdekken en zijn in ieder huis een must! Als u slaapt dan ruikt u niets, maar u hoort een rookmelder wel.
◯ ja ◯ nee

30 **Heeft u een rookvrije slaapkamer?**
Als u in slaap valt, kan een brandende sigaret snel brand veroorzaken. Brand door roken in bed is een veel voorkomende oorzaak van een (fatale) woningbrand.
◯ ja ◯ nee

Algemeen

31 **Zijn de wanden en plafonds thuis voorzien van onbrandbaar materiaal?**
Kunststof materialen veroorzaken bij brand giftige stoffen. Ook zijn er materialen, zoals kunststof schroten en zachtboard plafonds, die brand versnellen. ◯ ja ◯ nee

32 **Heeft u nagedacht over een vluchtroute bij brand?**
Bedenk een vluchtroute voor als u het huis ('s nachts) snel moet verlaten. Zelfs in de kleinste ruimtes die u door en door kent, raakt u bij rookontwikkeling uw oriëntatie kwijt. Spreek een verzamelplaats af waar u elkaar ontmoet. Het oefenen van een vluchtplan samen met uw huisgenoten is belangrijk.
◯ ja ◯ nee

33 **Bewaart u lucifers en aanstekers buiten het bereik van kinderen?**
Met vuur spelende kinderen veroorzaken nogal vaak brand, wees zelf ook heel voorzichtig met lucifers en aanstekers. Wijs kinderen op de gevaren. ◯ ja ◯ nee

Resultaat

Hoeveel vragen heeft u met 'ja' beantwoord?

aantal ✓ ja: ....

aantal ✓ nee: ....

- **Allemaal**
Uitstekend! U heeft voldoende maatregelen genomen om brand te voorkomen en de gevolgen ervan te beperken.
- **31 tot 33**
U bent u goed bewust van mogelijke gevaren en handelt daarnaar.
- **Minder dan 31**
De brandveiligheid van uw woning is voor verbetering vatbaar!

En dan is er ineens toch brand

Door gebruik van meer kunststoffen en elektrische apparatuur breidt een woningbrand zich snel uit. U heeft maar drie minuten de tijd om uw woning veilig te verlaten. Let op: tot de brandweer er is, bent u op uzelf aangewezen. Zorg daarom dat u weet wat u moet doen bij brand.

Wat te doen?

- Blijf kalm
- Waarschuw uw huisgenoten
- Verlaat via de kortste weg de woning
- Ga naar de afgesproken verzamelplaats en controleer of iedereen buiten is
- Bel 112 en vertel de brandweer uw naam, adres en huisnummer
- Wacht op de komst van de brandweer en meld bijzonderheden

Meer tips

Sterke rookontwikkeling:
Blijf laag bij de grond, daar is het langst frisse lucht.

Warme deurklink:
Voel eerst de deurklink voordat u een deur opent. Is deze warm, dan kan er bij opening een steekvlam ontstaan.

Geen vluchtweg:
Als u het huis niet uit kunt, ga dan naar het balkon of een kamer aan de straatkant. Leg een (nat) laken of kleed tegen de spleet onder de deur om de rook tegen te houden. Open dan pas de balkondeur of een raam en roep om hulp.

Kleding in brand:
Ga liggen en rol over de grond. Doof de vlammen met een katoenen of wollen jas of deken en koel (onder de douche) met lauw stromend water. Gebruik geen zalfjes, verwijder geen kleding, maar ga zo snel mogelijk naar het ziekenhuis.

Rookmelder redt levens

Als u slaapt, ruikt u niets. Alleen uw gehoor werkt nog. Daarom is een rookmelder, die geluid maakt, zo belangrijk. Het geeft u tijd om te vluchten. Een rookmelder kan uw redding zijn.

Ongeveer de helft van alle woningbranden zijn geen branden met grote vlammen, maar branden waarbij het vuur smeult. Deze smeulbranden veroorzaken veel giftige rook en daardoor vallen ook de meeste slachtoffers. Zorg daarom dat u in uw eigen woning rookmelders installeert. Hang op iedere verdieping een rookmelder op. Belangrijk is dat de rookmelder de vluchtweg van slaapkamer naar buiten 'bewaakt'. Bij gebruik van een babyfoon hoort u alleen geluiden. Een rookmelder in de kinderkamer kan niet ontbreken!

Gebruiksaanwijzing

Voor de installatie, het gebruik en de controle van rookmelders en blusmiddelen adviseert de brandweer u nadrukkelijk om de bij het product geleverde gebruiksaanwijzing goed te lezen.

Zelf blussen

Een beginnende brand in uw woning kunt u in veel gevallen zelf blussen met een blusdeken of een geschikt blusmiddel.

Vergeet nooit: rook bevat giftige gassen en het inademen van rook is levensgevaarlijk. Voorkom dus dat u in de rook staat. Blus alleen zolang u zeker weet dat u zonder moeite en gevaar de ruimte kunt verlaten.

Breng, ook bij een klein brandje, uw huisgenoten in veiligheid en waarschuw altijd de brandweer (112). U weet immers vooraf niet of de brand klein blijft. Meer informatie over geschikte blusmiddelen leest u op www. brandweer.nl.

BRANDWEER

Brandveilig wonen

Tips voor een brandveilige woning

Bijlage 5. Vluchtplan

Een digitale versie vindt u op: www.brandweer.nl/amsterdam-amstelland/actueel/samen-brandveilig/vluchten

Samen Brandveilig
Maak nu uw vluchtplan!

Bij brand (en rook) in uw woning moet u snel handelen. Als u op tijd gewaarschuwd wordt, heeft u genoeg tijd om uw woning snel en veilig te verlaten. Met een vluchtplan bent u goed voorbereid.

De rookmelder gaat af en er is brand:

- Blijf rustig
- Waarschuw alle huisgenoten
- Vlucht via de afgesproken route
- Sluit de deuren achter u
- Houd de ramen gesloten
- Ontmoet elkaar buiten op de afgesproken plek
- Bel 112 zodra u veilig bent

Tips

- Blijf bij rookontwikkeling laag bij de grond: daar is de minste rook en de laagste temperatuur
- Houd, als het kan, een natte doek voor uw mond en neus. Doe dat ook voor uw kinderen als zij dat niet zelf kunnen
- Gebruik nooit de lift

Meer tips? Kijk op www.brandweer.nl/amsterdam-amstelland
Contact? Mail naar samenbrandveilig@brandweeraa.nl

BRANDWEER
Amsterdam-Amstelland

Samen Brandveilig
Maak nu uw vluchtplan!

Stap 1 Bij brand (en rook) in uw woning moet u snel handelen. Als u op tijd gewaarschuwd wordt, heeft u genoeg tijd om uw woning snel en veilig te verlaten. Met een vluchtplan bent u goed voorbereid.

Brand in de: Ik vlucht via: Uitgang:

Woonkamer .....
Keuken .....
Gang .....
Studeer/ werkkamer .....
Trappenhuis .....
Badkamer .....
Slaapkamer van .....
Slaapkamer van .....
Slaapkamer van .....
Slaapkamer van .....

Samen Brandveilig
Veilig en snel vluchten

Het is moeilijk om in dichte rook snel en veilig te vluchten als obstakels (bijvoorbeeld fietsen of vuilniszakken) in de weg staan. Ook de brandweer wordt bij binnenkomst gehinderd door obstakels in de gang. Zorg dus voor een opgeruimde vluchtroute!

Bij brand moet u het huis snel kunnen verlaten. Spreek daarom met uw huisgenoten een vaste, makkelijk bereikbare plek af voor de sleutels, liefst zo dicht mogelijk bij de voordeur. Bijvoorbeeld aan een haakje naast of vlakbij de deur.

Is uw vluchtroute afgesloten bij een brand, ga dan naar een plek waar de brandweer u ziet, bijvoorbeeld een raam of balkon aan de straatzijde.

Bespreek met minder zelfredzame huisgenoten hoe zij in geval van nood vluchten. Concreet: betrek kinderen, slechtziende of slechthorende personen of bewoners die slecht ter been zijn, bij het maken en oefenen van het vluchtplan. Spreek af wie de kinderen of huisdieren mee naar buiten neemt en op welke plek iedereen elkaar buiten weer ontmoet.

Test uw vluchtroute

Hoe snel bent u van uw bed naar buiten als u niks meer ziet door de rook? Ga op bed liggen, kijk hoe laat het precies is en doe uw ogen dicht of bind een blinddoek voor. Vind nu kruipend de weg naar de voordeur (pas op bij een trap!). Pak de huissleutel en open de deur. Check de tijd: hoeveel minuten duurde het vluchten?

In drie minuten kan een beginnende brand veranderen in een grote uitslaande brand. Was u op tijd?

BRANDWEER
Amsterdam-Amstelland

Volg ons op www.twitter.com/brandweeraa
Volg ons op www.facebook.com/brandweeramsterdamamstelland

Zolder .....
Andere ruimte .....

Stap 2 Liggen de sleutels op een vaste, makkelijk te bereiken, plek?

Waar liggen de sleutels: .....

Stap 3 Wie neemt (welke) kinderen/ huisgenoten en/ of huisdieren mee als er brand uitbreekt?

Naam: Zorgt voor: naam kind/ andere personen/ huisdieren:

.....
.....
.....
.....

Stap 4 Op welke plek ontmoet u elkaar buiten?

.....

Stap 5 Bespreek het vluchtplan met uw huisgenoten en oefen het samen!